

GUIA DE RECURSOS

Guía de recursos

G U Í A D E A C T I V I D A D E E M P R E S A R I A L

ÍNDICE

1. INTRODUCCIÓN	5
2. CLASIFICACIÓN DAS GUÍAS	7
3. ASPECTOS FORMAIS DA EMPRESA	9
3.1 Formas Xurídicas da empresa	9
3.2 Réximes fiscais preferentes	15
3.3 Trámites necesarios para a posta en marcha dunha empresa	17
4. ASPECTOS LEGAIS DA EMPRESA	23
4.1 Lexislación sobre Riscos Laborais	23
4.2 Lexislación sobre Calidade	25
4.3 Lexislación sobre Medio Ambiente	27
4.4 Lexislación sobre Protección de Datos	33
5. ASPECTOS LABORAIS DA EMPRESA	35
5.1 Modalidades de Contratación	35
5.2 Formación profesional regrada	40
5.3 Formación profesional ocupacional	46
5.4 Formación profesional continua	48
5.5 Cursos BIC-IGAPE	49
6. ASPECTOS A CONSIDERAR NA ANÁLISE DO MERCADO	51
6.1 Métodos de cálculo do tamaño de mercado	51
7. FONTES DE FINANCIAMENTO	57
7.1 Sociedades de Capital Risco	57
7.2 Sociedades de Garantía Recíproca	61
7.3 Business Angels	62
7.4 Axudas e Subvencións Xenéricas para a creación de empresas	64
8. RECURSOS A DISPOSICIÓN DO EMPRENDEDOR	71
8.1 Recursos de proximidade para a creación de empresas	71
8.2 Organismos e Institucións	71
8.3 Páxinas Útiles en Internet	108
8.4 Fontes Xerais	109
8.5 Ferramentas BIC-IGAPE para emprendedores	111
9. GLOSARIO	115
10. BIBLIOGRAFÍA SOBRE CREACIÓN DE EMPRESAS	117

1. Introducción

O obxectivo fundamental desta Guía de Recursos é o de intentar dar resposta a todas as dúbidas que normalmente asaltan a un emprendedor á hora de pór en marcha un proxecto empresarial.

Con esta idea de partida, localizouse toda aquela información que é de uso común en todos os sectores, en ámbitos como o da lexislación, formación, procura de información, etc., centralizándoa neste documento de consulta. Ademais, constitúe un documento de apoio para as guías de actividade empresarial, ao complementar a información contida nelas, toda vez que se achegan datos relativos a organismos, institucións e outras entidades coas que o emprendedor deberá contactar para a xestión de todos os trámites necesarios para o inicio da súa actividade.

A guía forma parte da colección de Guías de Actividade Empresarial, editadas por BIC Galicia, e encóntrase dispoñible na páx. web (<http://guias.bicgalicia.es>).

Este documento pretende ser un punto de referencia para o emprendedor a través do que se lle acheguen unha serie de datos para que poida realizar unha primeira análise de viabilidade do seu proxecto, polo cal, sería recomendable a adaptación de ditos datos ás necesidades concretas de cada empresa; para iso cada emprendedor deberá consultar a guía específica que se axuste á súa actividade.

A información contida na guía de recursos non é exhaustiva e pode ser obxecto de actualizacións.

2. Clasificación das guías

A clasificación das guías responde ao grao de especificidade coa que se tratan cada unha das áreas.

Os cinco distintos tipos de Guías ou enfoques que se poden atopar nas Guías de Actividade Empresarial son:

Guía de Actividade: Guía sobre un modo de facer as cousas para un colectivo específico e unha necesidade concreta. O seu ámbito de competencia adoita transcender o local. Exemplo: Consultora de estudos xeotécnicos.

Guía de Microactividade: Guía sobre un modo de facer as cousas para un colectivo específico e unha necesidade concreta. O seu ámbito de competencia adoita ser local. Exemplo: Centro de beleza.

Guía Sectorial: Guía que analiza o conxunto de actividades (microactividades ou sectores) que comparten tecnoloxía ou modo de facer, con independencia dos colectivos aos que se dirixen. Exemplo: Artesanía.

Guía Xenérica: Guía descritiva de aspectos e elementos funcionais do plano de empresa que comparten todas as actividades (ou microactividades) do sector. A Guía xenérica caracterízase por non estar adscrita a ningunha actividade (ou microactividade) en concreto. Exemplo: Comercio polo miúdo de alimentación.

Guía Derivada: Guía que analiza determinados aspectos específicos dunha microactividade, previamente caracterizada nunha Guía Xenérica. Unha Guía Derivada sempre ten unha Guía Xenérica que serve de marco de referencia. Un exemplo sería: Froitería-Posto de verduras.

3. Aspectos formais da empresa

3.1 Formas xurídicas da empresa

Unha das primeiras decisións que debe adoptar o emprendedor á hora de pór en marcha o seu negocio, unha vez estudado o Plano de empresa e analizada a súa viabilidade, é a forma xurídica a adoptar (autónomo, sociedade civil, limitada, anónima...).

Algúns aspectos fundamentais a ter en conta son:

1. Tipo de actividade a exercer:

A actividade que vaia desenvolver a empresa pode condicionar a elección da forma xurídica naqueles casos nos que a normativa aplicable estableza unha forma concreta. Así, as sociedades de crédito hipotecario deben adoptar a forma de sociedade anónima.

2. Número de emprendedores:

O número de persoas que interveñan na actividade pode condicionar a elección. Así, cando sexan varios emprendedores, o aconsellable será constituír sociedade.

3. Responsabilidade dos emprendedores:

Este é un aspecto importante. A responsabilidade pode estar limitada ao capital achegado (sociedades anónimas, limitadas...) ou ser ilimitada, afectando tanto ao patrimonio empresarial como ao persoal (autónomo, sociedade civil e comunidade de bens).

4. Necesidades económicas do proxecto:

En principio, as sociedades civís teñen un menor custo de constitución, ao non ser necesaria a súa inscrición no Rexistro Mercantil e non precisar de escritura pública. Ademais, non se esixe capital inicial mínimo. Pola súa parte, a Sociedade Limitada, a Anónima, as Sociedades Laborais e as Cooperativas de Traballo esixen escritura notarial e un capital mínimo para iniciar a actividade.

5. Aspectos fiscais:

A diferenza fundamental entre unhas sociedades e outras atópase na tributación a través do IRPF no caso de autónomos, sociedades civís e comunidades de bens, ou ben a través do Imposto de Sociedades no caso das sociedades limitadas, anónimas, laborais e cooperativas. No IRPF aplícase un tipo impositivo progresivo que vai elevándose segundo van incrementándose os beneficios, mentres que no Imposto de Sociedades aplícase un tipo fixo que será do 30 ou 35% segundo os beneficios obtidos.

A continuación móstrase un cadro comparativo coas principais formas xurídicas e algúns dos datos a ter en conta ao facer a elección.

Se desexas ampliar información sobre as formas xurídicas, as súas vantaxes, inconvenientes, responsabilidade dos socios, etc. podes consultar as MEMOFichas editadas por BIC Galicia e dispoñibles na web (www.bicgalicia.es)

	NATURALEZA	CAPACIDADE XURÍDICA	DENOMINACIÓN	Nº DE SOCIOS	RESP. FRONTE A TERCEIROS	FORMALIDADES CONSTIT.	CAPITAL MÍNIMO	REPRESENT. DO CAPITAL	DESEM-BOLSO EN ORIGE DO CAPITAL	ÓRGANOS REL-TORES	INCENTIVOS	RÉXIME DE AFILIACIÓN Á SEGURIDADE SOCIAL
EMPRESARIO INDIVIDUAL	Actividade exercida individualmente	A nome do titular e baixo a responsabilidade individual	Libre e será Nome Comercial	O titular	Ilimitada	Ningunha	O necesario para os primeiros gastos			O titular		Réxime de Autónomos
SOCIEDADE ANÓNIMA	Mercantil	Propia	Distinta á doutra sociedade, con "S.A."	Mínimo: 1	Limitada	Escritura pública - Estatutos - Inscripción no Rexistro Mercantil	60.101,21 euros	Accións	Subscrito totalmente e desembolsado nun 25%	Xunta Xeral - Administrador/es ou Consello de Administración		Réxime xeral ou réxime de autónomos (ver ficha B.06.01.c)
SOCIEDADE LIMITADA E SOCIEDADE LIMITADA NOVA EMPRESA (S.L.N.E.)	Mercantil	Propia	Distinta á doutra sociedade, con "S.L." S.L.N.E.: os dous apelidos e o nome dun dos socios fundadores, seguido dun código alfanumérico, e ademais deberá figurar necesariamente a indicación "Sociedade Limitada Nova Empresa" ou a súa abreviatura "S.L.N.E."		Limitada	Escritura pública - Estatutos - Inscripción no Rexistro Mercantil - Para a S.L.N.E. ver a forma de constituirse na Ficha A.01.03.	3.005,06 euros S.L.N.E.: Non inferior a 3.012 euros nin superior a 120.202 euros	Participacións	Desde a orixe totalmente desembolsado	Xunta Xeral - Administrador/es (Consello de Administración en rara ocasión) en a S.L.N.E NUNCA Consello de Administración	S.L.N.E.: Incentivos: - Fiscais	Réxime xeral ou réxime de autónomos (ver ficha B.06.01.c)
SOCIEDADE COLECTIVA	Mercantil	Propia	Debe aparecer o nome de todos ou algún dos socios (neste caso é "CIA") e "S. Co."	Mínimo: 1	Ilimitada	Escritura pública - Estatutos - Inscripción no Rexistro Mercantil				Administradores: - Un socio, varios ou todos en conxunto		Réxime de autónomos

SOCIEDADE COMANDITARIA	Mercantil	Propia	Debe aparecer o nome de todos ou dalgúns dos socios colectivos (neste caso e "CIA"), e "S. Com."	Mínimo: 2 Clases: * Colectivos: achegan traballo * Comanditarios: achegan diñeiro	Socios Colectivos: ilimitada Socios Comanditarios: Limitada	Escritura pública - Estatutos - Inscripción no Rexistro Mercantil	O necesario para os primeiros gastos			Administradores: - Os Socios Colectivos		Os socios colectivos: Autónomos (ver ficha B.06.01.c).
SOCIEDADE ANÓNIMA LABORAL	Específica laboral	Propia	Distinta á doutra sociedade, con "S.A.L."	Mínimo: 3 Clases * Capitalistas * Traballadores	Limitada	Escritura - Solicitude de cualificación como S.A.L. - Inscripción no Rexistro de S.A.L. - Inscripción no Rexistro Mercantil	60.101,21 euros	Accións	Totalmente suscrito e desembolsado nun 25%	Xunta Xeral - Administrador/es ou Consello de Administración	Incentivos: - Fiscaís - Laborais	Os socios traballadores: Autónomos (ver ficha B.06.01.c)
SOCIEDADE RESPONSABILIDADE LIMITADA LABORAL	Específica laboral	Propia	Distinta á doutra sociedade, con "S.L.L."	Mínimo: 3 Clases: * Capitalistas * Traballadores	Limitada	Escritura - Solicitude de cualificación como S.L. - Inscripción no Rexistro de S.L. - Inscripción no Rexistro Mercantil	3.005,06 euros	Participacións sociais	Totalmente suscrito e desembolsado	Xunta Xeral - Administrador/es ou Consello de Administración	Incentivos: - Fiscaís - Laborais	Os socios traballadores: Autónomos (ver ficha 5 B.06.01.c)
SOCIEDADE COOPERATIVA	Específica, en casos mercantil	Propia	Distinta á doutra sociedade cooperativa con "S. Coop"	Cooperativa de 1º grao: Mínimo 4, excepto nas Cooperativas de Traballo Asociado e Explotación Comunitaria da Terra, que o mínimo é 3 socios. Cooperativas de 2º ou superior grao: Mínimo 2 cooperativas	Limitada	Escritura pública - Estatutos - Inscripción no Rexistro de Sociedades Cooperativas	O que fixen os socios nos Estatutos (Mínimo 3005,06 euros)	Títulos Nominativos	Totalmente desembolsado	Asamblea Xeral - Consello Reitor	Incentivos: - Fiscaís - Laborais	Os socios traballadores: Autónomos
SOCIEDADE CIVIL	Civil	Non ten personalidade xurídica propia	Libre con "S.C."	Mínimo: 2 Clases: * Socios Industriais * Socios capitalistas	Limitada	Ningunha (Se hai bens inmoebles ou dereitos reais: Escritura pública)	O necesario para os primeiros gastos	Cadernos de Participación		Administradores: Todos os Socios		Réxime de Autónomos
COMUNIDADE DE BENS	Civil	Non ten personalidade xurídica propia	Libre con "C.B."	Mínimo: 2 * Socios Industriais	Responsabilidade mancomunada e subsidiaria	Ningunha (Se hai bens inmoebles ou dereitos reais: Escritura pública)	O necesario para os primeiros gastos			Administradores: Todos os comuneiros		Réxime de Autónomos

VANTAXES E DESVANTAXES DAS FORMAS XURÍDICAS

Podes ampliar a información relativa ás formas xurídicas nas MEMOFichas dispoñibles na web www.bicgalicia.es, editadas por Bic Galicia.

AUTÓNOMO OU INDIVIDUAL	
Requisitos	Ser maior de idade e ter libre disposición de bens
Vantaxes	Non está sometido a moitos trámites en constitución
	Non é obrigatorio inscribirse en Rexistro Mercantil
	Non esixe capital mínimo inicial
	Xestiona persoalmente a empresa
	Paga fiscalmente segundo as súas ganancias
Desvantaxes	Recae sobre o autónomo todo o risco que ten o negocio
	Responde co patrimonio do negocio e o propio. Se non ten separación de bens esténdese ao cónxuxe
COMUNIDADE DE BENS E SOCIEDADE CIVIL	
Requisitos	Ser maiores de idade e ter libre disposición de bens
Vantaxes	Non se constitúen en escritura pública nin se obrigan a inscribir no Rexistro Mercantil
	Non teñen demasiados trámites para constitución
	Non esixe capital mínimo
	Pagan segundo ganancias
	Non recae nunha soa persoa o risco de crear empresa
Desvantaxes	Responden co patrimonio do negocio e co propio
	Carecen de personalidade xurídica (a sociedade non é titular de dereitos e obrigacións)
	Pagan o I.R.P.F. cada un dos socios ou comuneiros
SOCIEDADE ANÓNIMA	
Requisitos	Escritura Pública de constitución e inscrición no Rexistro Mercantil
Vantaxes	A responsabilidade dos socios está limitada ás contribucións
	Pódense transmitir as accións mediante a súa venda
Desvantaxes	Esixe capital mínimo para constituírse
	Require unha forma máis complexa de organización e unha Xunta de accionistas ao ano como mínimo
	Obrigación a depositar contas anuais no Rexistro Mercantil

SOCIEDADE LIMITADA	
Requisitos	Escritura Pública de constitución e inscrición no Rexistro Mercantil
Vantaxes	Non esixe elevada cantidade de capital para constituírse
	A responsabilidade dos socios está limitada ás contribucións
	Hai menos rigor formal que nas sociedades anónimas
Desvantaxes	Pódense transmitir libremente as participacións, mais co consentimento dos demais partícipes.
	Unha Xunta de accionistas ao ano como mínimo
	Obrigación a depositar contas anuais no Rexistro Mercantil
SOCIEDADE LIMITADA NOVA EMPRESA	
Requisitos	Escritura Pública de constitución e inscrición no Rexistro Mercantil
Vantaxes	Non esixe elevada cantidade de capital para constituírse
	A responsabilidade dos socios está limitada ás contribucións
	Hai menos rigor formal que nas sociedades anónimas
	A rapidez coa que se constitúen este tipo de sociedades
	A contabilidade poderá levarse de forma que, a través dun único rexistro, se permita o cumprimento das obrigacións que o ordenamento xurídico impón en materia de información contable e fiscal
	Contan con incentivos fiscais en forma de impostos aprazados ou diferidos nos primeiros anos
Desvantaxes	Pódense transmitir libremente as participacións, pero co consentimento dos demais partícipes.
	Unha Xunta de accionistas ao ano como mínimo
	Obrigación a depositar contas anuais no Rexistro Mercantil
SOCIEDADE LABORAL	
Requisitos	Escritura Pública de Constitución, inscrición en Rexistro Mercantil e Rexistro de Sociedades Laborais.
	O Instituto Nacional da Economía Social regula estas sociedades e as competencias se transmitiron ás Comunidades Autónomas
Vantaxes	Limita a responsabilidade ao capital achegado
	É obrigatorio destinar anualmente unha porcentaxe dos beneficios ao Fondo de Reserva para garantir o futuro
	Hai bonificacións fiscais na constitución
	Axudas económicas na contratación de persoal

Desvantaxes	Limitáanse as contratacións de traballadores indefinidos non-socios
	Non se poden transmitir as accións libremente
	Unha Xunta de accionistas ao ano como mínimo
	Obrigación a depositar contas anuais no Rexistro Mercantil
SOCIEDADES COOPERATIVAS	
Requisitos	Escritura Pública de constitución e inscrición no Rexistro de Cooperativas
Vantaxes	Non necesitan capital mínimo
	Os socios danse de alta ou baixa voluntariamente
	Todos participan cos mesmos dereitos
	O seu obxectivo é o ben común de todos e non o beneficio económico
	Teñen bonificacións sociais
Desvantaxes	Necesítase un mínimo de persoas para constituírse
	Unha asemblea ao ano como mínimo
	Obrigación a depositar contas anuais

3.2 Réximes fiscais preferentes

O réxime fiscal para a declaración de resultados depende, en primeiro lugar, da condición xurídica adoptada pola empresa. Nas MEMOFichas encontrarás información específica e detallada dos distintos tipos de imposto.

As empresas con forma de Sociedade declaran os seus resultados nun imposto específico: o Imposto sobre Sociedades (IS). Trátase dun tributo directo, persoal e proporcional sobre a renda obtida polas Sociedades e demais entidades xurídicas cualificadas como suxeitos pasivos polas leis no exercicio das súas actividades.

Os empresarios individuais declaran os resultados do negocio a través do imposto sobre a Renda das Persoas Físicas (IRPF). É un tributo de carácter persoal e directo que grava, segundo os principios de igualdade, xeneralidade e progresividade, a renda das persoas físicas de acordo coas súas circunstancias persoais e familiares.

Neste segundo caso, o cálculo do resultado empresarial pódese realizar de tres maneiras:

- **Estimación Directa Simplificada:** É o réxime máis xeral, e inclúe todo tipo de actividades que cumpran os seguintes requisitos:

A cifra de negocios do conxunto de actividades no ano anterior non supere 601.012,10 euros anuais. Cando no ano inmediato anterior se iniciase a actividade, o importe neto da cifra de negocios elevarase ao ano, a estes únicos efectos. Cando no ano inmediato anterior non se exercea actividade algunha, determinarase o rendemento por esta modalidade, a non ser que se renuncie á mesma.

Que se renuncie ao réxime de estimación obxectiva ou se produza exclusión do mesmo. (A renuncia á modalidade simplificada do réxime de estimación directa efectuarase no mes de decembro anterior ao inicio do ano no que deba surtir efecto, e terá efectos para un período mínimo de 3 anos.)

- **Estimación Directa Normal:** É o réxime polo que se queda incluído por exclusión ou renuncia ao de Estimación Directa Simplificada.
- **Estimación Obxectiva por Módulos:** A Estimación Obxectiva aplicarase a cada actividade illadamente considerada que se contemple na Orde Ministerial que as regule (só ás actividades que se mencionen na Orde Ministerial). O rendemento neto polo que tributará se está acollido a esta estimación, obtense mediante a imputación a cada actividade dos signos, índices ou módulos fixados polo Ministerio de Economía e Facenda. Dependendo da actividade que decidas realizar deberás facer unha consulta á Axencia Tributaria para saber se podes acollerte ao réxime de Estimación Obxectiva. No caso afirmativo, poderás tributar en función dos módulos que che correspondan.

As empresas que estean no Réxime de Estimación Obxectiva poderán acollerse ao diferimento en 10 anos por reinvestimento, previstos no Imposto sobre Sociedades.

A Estimación Obxectiva é totalmente incompatible coa Estimación Directa, excepto no ano de inicio dunha actividade, xa que si se permite que se o ano de inicio dunha actividade se renuncia por esta actividade a módulos, continúen o resto de actividades en módulos durante ese ano.

A renuncia ao réxime de Estimación Obxectiva suporá a inclusión de todas as actividades no réxime de Estimación Directa Simplificada.

Será causa de exclusión deste réxime o ter rebordado os límites que se establezan na Orde Ministerial que desenvolva o mesmo.

A renuncia ao réxime de Estimación Obxectiva efectuarase no mes de decembro anterior do ano no que deba surtir efecto, e terá efectos para un período mínimo de 3 anos.

Estarase excluído da Estimación Obxectiva:

- En actividades agrícolas e gandeiras, por rebordar o límite marcado de facturación de 300.506,05 euros, incluídas as actividades forestais ou traballos accesorios, que non superen aos ingresos típicos (se a actividade accesoria supón máis do 20 por 100 dos ingresos totais, corresponde a súa alta no Imposto sobre Actividades Económicas).
- Nas restantes actividades, por exceder o persoal asalariado dos límites marcados (segundo cada actividade) e, en xeral, por superar o conxunto de actividades o límite de 450.759,08 euros anuais.
- Realizar outras actividades non incluídas en Estimación Obxectiva.
- Exclusión do Réxime Especial Simplificado do Imposto sobre o Valor Engadido.
- Renuncia ao Réxime de Estimación Obxectiva.

3.3 Trámites para a posta en marcha dunha empresa

Para a creación dunha empresa é preciso realizar unha serie de trámites. A continuación móstranse os máis importantes así como o seu custo aproximado co fin de que poidas realizar unha previsión do custo que suporán os gastos de constitución.

Debe sinalarse que os trámites de constitución son distintos segundo a forma xurídica que adoptes. Neste apartado indícanse os trámites necesarios para cada unha delas.

Podes ampliar a información relativa aos trámites de posta en marcha nas MEMOFichas dispoñibles na web www.bicgalicia.es, editadas por Bic Galicia.

Trámites de constitución

Nos seguintes cadros indícanse os trámites necesarios segundo a forma xurídica adoptada:

AUTÓNOMO OU INDIVIDUAL
Non ten ningún trámite para a súa constitución. Só os trámites para a posta en marcha
COMUNIDADE DE BENS E SOCIEDADE CIVIL
Obtención do N.I.F. presentando D.N.I das persoas físicas na Axencia Tributaria.
Liquidación do Imposto de Transmisións Patrimoniais e Actos Xurídicos Documentados. Págase o 1% do capital achegado, en documento 600, en 30 días hábiles desde o contrato privado de constitución
SOCIEDADE ANÓNIMA E SOCIEDADE LIMITADA
Certificación negativa do nome elixido no Rexistro Mercantil Central en impreso con elección de ata tres nomes. Hai que presentarllo ao Notario.
Escritura de Constitución e de Estatutos firmada por todos os socios ante notario. Hai que presentar certificado bancario de ter aboado o capital.
Liquidación do I T P e A J D igual que na Comunidade de Bens e Sociedade Civil
Inscripción no Rexistro Mercantil coa certificación negativa, xustificante do pago do I T P e A J e 1ª copia da escritura. Hai un prazo de dous meses desde a Escritura

SOCIEDADE LABORAL

Certificación negativa do nome igual que en Sociedades Anónimas e Limitadas.

Escritura de Constitución e de Estatutos presentada no Rexistro Central, Provincial ou Local, segundo ámbito da actividade, de Cooperativas e S.A.L.

Liquidación do I T P e A J D igual que nos casos anteriores

Inscripción no Rexistro Mercantil igual que nos casos anteriores

Inscripción no Rexistro de Sociedades Anónimas Laborais

SOCIEDADES COOPERATIVAS

Certificación negativa do nome solicitada no Rexistro Central de Cooperativas

Solicitude de Cualificación da Cooperativa no Rexistro de Cooperativas

Escritura de constitución e estatutos firmada por todos os socios ante notario

Liquidación do I T P e A J D igual que nos casos anteriores

Inscripción no Rexistro de Cooperativas

18

Trámites da posta en marcha

Para o inicio da actividade son necesarios os seguintes trámites ademais dos de constitución:

Autónomo ou individual e Comunidade de Bens e Sociedade Civil

- Solicitude da tarxeta do CIF (non en autónomos) en modelo 036 ou similar.
- Alta no Imposto de Actividades Económicas, modelo 845 ou similar.
- Declaración Censal no modelo 036 ou similar.
- Alta no Réxime especial de autónomos da Seguridade Social e doutros traballadores se os houber.
- Comunicación da Apertura do Centro de Traballo.
- Adquisición e selado do Libro de Visitas.

- Solicitud de licenza de apertura, no seu caso, ao Concello.
- En estimación directa normal, libro diario, de Inventario e Contas anuais legalizado en Rexistro Mercantil. Rexistro de Compras, Ventas, Gastos, Caixa e Ventas.
- En estimación directa simplificada, libro rexistro de vendas e ingresos, de compras e gastos, de bens de investimento, de provisións de fondos e suplidos.
- En módulos, obrigación de conservar as facturas emitidas e recibidas, e os xustificantes dos módulos aplicados. Libro rexistro de bens de investimento se se aplican amortizacións.

Sociedade Anónima e Sociedade Limitada

- Solicitud da tarxeta do CIF en modelo 036 ou similar.
- Alta no Imposto de Actividades Económicas, modelo 845 ou similar.
- Declaración Censal en modelo 036 ou similar.
- Adquisición e selado dos libros de contabilidade e da sociedade.
- Alta da empresa no Réxime especial de autónomos ou no réxime xeral da Seguridade Social e alta traballadores.
- Comunicación da Apertura do Centro de Traballo.
- Adquisición e selado do Libro de Visitas.
- Solicitud de licenza de apertura, no seu caso, ao Concello.

Sociedade Laboral

- Todos os trámites das Sociedades Anónimas e Limitadas e ademais.
- Solicitud das bonificacións fiscais.

Sociedades Cooperativas

- Todos os trámites das Sociedades Anónimas e Limitadas e ademais.
- Inscrición no censo nacional de entidades xurídicas.

E outros trámites que poden ser necesarios ou convenientes en cada caso

- Solicitud de **licenza de obras** se procede.
- Solicitud de **cambio de titularidade ou actividade**.

- Inscripción en **Rexistro da Propiedade** se se adquire un local.
- Inscripción no **Rexistro da Propiedade Industrial de Patentes, marcas, rótulos**.
- **Certificación negativa do nome**: Consiste en acreditar a inexistencia doutra sociedade con denominación igual ou idéntica. O certificado obtense na Sección de Denominaciones del Registro Mercantil Central, en Madrid.

Existe a posibilidade de realizar a solicitude por correo electrónico cubrindo o formulario existente na web do Registro Mercantil Central (www.rmc.es)

O custo deste trámite varía entre 14 e 20 euros segundo a forma de recolla do mesmo (correo certificado, mensaxeiro, etc.)

A certificación negativa do nome teñen un prazo de validez de dous meses polo que neste período de tempo deberás constituír a empresa no notario. No caso contrario será preciso a renovación da mesma.

- **Escritura Notarial**: consiste na sinatura de escritura por parte dos socios perante un notario. É necesaria para a constitución dunha Sociedade Mercantil.

O custo da escritura notarial depende da contía do capital social, del número de socios, número de copias solicitadas, etc. Como referencia, o custo da escritura de constitución dunha SL cun Capital Social de 6000 euros ascendería aproximadamente a 250 euros.

- **Imposto de Transmisións Patrimoniais e Actos Xurídicos Documentados**: Sempre que se constituía, aumente ou diminúa o Capital Social ou se disolva unha sociedade deberá autoliquidarse o Imposto de Transmisións Patrimoniais e Actos Xurídicos Documentados. A base imponible coincidirá con importe nominal do capital social. A cota tributaria será do 1% do capital e aboarase mediante o modelo 600, en 30 días hábiles desde o contrato privado de constitución.

- **Inscripción no Rexistro Mercantil**: Para a inscrición no Rexistro Mercantil requírese aboar unha provisión de 96,16 euros.

- **IAE (Imposto de Actividades Económicas)**: a solicitude de alta no IAE é un trámite de posta en marcha que tamén debes coñecer, toda vez que contén algunhas peculiaridades que se detallan a continuación.

É un imposto directo que grava o mero exercicio de actividades empresariais, profesionais e artísticas no territorio nacional. Están exentos do pagamento deste imposto as persoas ou entidades cunha cifra de negocio anual que non supere 1.000.000 de euros, polo que a maioría das pemes ficarán exentas deste pagamento.

No caso de cifras de facturación superiores, o importe deste imposto calcularase mediante a aplicación duns coeficientes que dependerán do volume de negocio e que se indican na táboa seguinte, xunto cun coeficiente de situación.

Importe Neto da Cifra de Negocio (euros)	Coficiente
Desde 1.000.000,00 ata 5.000.000,00	1,29
Desde 5.000.000,01 ata 10.000.000,00	1,30
Desde 10.000.000,01 ata 50.000.000,00	1,32
Desde 50.000.000,01 ata 100.000.000,00	1,33
Máis de 100.000.000,00	1,35
Sen cifra neta de negocio	1,31

Ao inicio da actividade deberás darte de alta no epígrafe que che corresponda. Este trámite farase na Deputación ou Administración da Axencia Estatal Tributaria ou no concello, no caso de que este teña transferida a xestión do imposto.

4. Aspectos legais da empresa

Con carácter xeral o emprendedor debe ter en conta unha serie de normas específicas de obrigado cumprimento en materia de riscos laborais, calidade, medio ambiente e protección de datos. Nas MEMOFichas, editadas por Bic Galicia e dispoñibles na web www.bicgalicia.es, tamén encontrarás información sobre prevención de riscos laborais. A continuación dáse un marco de referencia sobre a lexislación aplicable nestes ámbitos.

4.1 Lexislación sobre riscos laborais

A lexislación de Prevención de Riscos Laborais (P.R.L.) intenta basicamente dar certa coherencia e orde, apoiándose no mandato constitucional (Art. 40.2 C.E) que di que todo traballador ten dereito a unha garantía da súa saúde no posto de traballo.

Partindo desta referencia e como antecedente deste desenvolvemento normativo temos os convenios e recomendacións da O.I.T (Organización Internacional do Traballo), así como as directivas da U.E (de obrigado cumprimento). A lexislación laboral é un dos temas nos que as CC.AA non teñen competencia, é dicir, son prerrogativa do estado. O que si existe é capacidade nas actuacións de inspección, control e sanción administrativa.

Os principios da política preventiva, desenvolvida a partir da L.P.R.L, son as que seguen:

- Carácter autónomo do dereito prevencionista, esta autonomía repercute na incorporación progresiva de temáticas de ordenación industrial, medio ambiente e xestión de empresas.
- Incorporación continua de novos temas ao dereito prevencionista, así se lle engaden áreas de medicina laboral, lexislación industrial, medio ambiente, protección civil, salvamento, socorrismo, transporte de mercadorías perigosas.
- Principio de corresponsabilidade dos axentes sociais, responde a unha formulación de xestión en común. Isto implica a traballadores e empresarios como elementos básicos mais inclúe como corresponsables os técnicos de prevención, os poderes públicos, a administración cun papel de axente dinamizador.

Outra novidade é a planificación preventiva que é o núcleo en materia de prevención, toda vez que consiste en ordenar as medidas preventivas segundo a súa urxencia e decidir:

1. Quen a debe facer
2. Con que medios
3. Cando (prazos)
4. Responsabilidade do control

Todas as empresas están obrigadas a cumprir a lexislación existente en materia de Prevención de Riscos Laborais. A continuación aparece a Lei de Prevención de Riscos Laborais e algunhas normas posteriores que a desenvolven, aínda que o emprendedor terá que comprobar se existe algunha normativa especial aplicable á súa actividade.

- Lei 31/1995 de Prevención de Riscos Laborais, do 8 de novembro.
- RD 39/1997, do 17 de xaneiro, polo que se aproba o Regulamento dos Servizos de Prevención de Riscos Laborais.
- Lei 54/2003 do 12 de decembro de reforma do Marco normativo da Lei de Prevención de Riscos Laborais.
- RD 485/1997, do 14 de abril, sobre disposicións mínimas en materia de sinalización de seguridade e saúde no traballo.
- RD 486/1997, do 14 de abril, polo que se establecen as disposicións mínimas de seguridade e saúde nos lugares de traballo.
- RD 773/1997, do 30 de maio, sobre disposicións mínimas de seguridade e saúde relativas á utilización polos traballadores no traballo dos EPI.
- RD 1316/1989 do 27 de outubro, sobre a protección dos riscos derivados da exposición ao ruído durante o traballo.
- RD 1/1995, do 24 de marzo, texto refundido da lei do Estatuto dos Traballadores.

Así mesmo, en función do número de traballadores, a lei pódelle obrigar a contratar un servizo de Prevención de Riscos Laborais.

Comproba toda a normativa existente a nivel comunitario, estatal e autonómico, para regular de forma específica a elaboración de alimentos tradicionais.

4.2 Lexislación sobre calidade

Calidade total ou calidade na xestión: supón a aplicación dun sistema efectivo constituído por un conxunto de procesos estandarizados no que participa todo o persoal dunha compañía, co obxecto de obter a satisfacción do cliente, así como unha adecuada rendibilidade da empresa, que garante a súa continuidade no mercado.

A calidade total ou calidade na xestión engloba por tanto todas as actividades da empresa dunha forma non limitativa; fai referencia a un marco máis amplo orientado a satisfacer todas as partes dunha empresa, como aforro en custos, fonte de vantaxe competitiva, produtos tecnicamente superiores, mellora na organización, etc.

As Normas ISO

As normas internacionais ISO 9000, son un conxunto de normas que constitúen un modelo para o aseguramento da Calidade no deseño, o desenvolvemento, a produción, a instalación e o servizo posvenda. Esta norma, que foi mundialmente aceptada, permite desenvolver e implantar un sistema de xestión da calidade nunha empresa de calquera sector e independentemente da súa actividade e dimensión.

Normas ISO 9000

Existen tres modelos normalizados de aseguramento da calidade. Os requisitos de cada un destes modelos atópanse recollidos nos seguintes modelos:

- ISO 9001 Sistemas da Calidade. Modelo para o aseguramento da Calidade no deseño, o desenvolvemento, a produción, a instalación e o servizo posvenda.
- ISO 9002 Sistemas da Calidade. Modelo para o aseguramento da Calidade na produción, a instalación e o servizo posvenda.
- ISO 9003 Sistemas da calidade. Modelo para o aseguramento da Calidade na inspección e nos ensaios finais.

Normas UNE:

- Norma UNE: É unha especificación técnica de aplicación repetitiva ou continuada cuxa observancia non é obrigatoria, establecida con participación de todas as partes interesadas.

- UNE Experimental: norma que se establece para a súa aplicación provisional en campos técnicos onde o grao de innovación é elevado ou existe unha urxente necesidade de orientación, en relación ao tema que trata.
- UNE Instrución: documento elaborado con anterioridade a 1989, que dá recomendacións sobre a execución dun traballo específico nunha área determinada.
- UNE Informe: documento técnico elaborado para informar sobre os progreso técnicos dun tema indeterminado, dar recomendacións sobre a execución dun traballo específico, facilitar información e datos distintos aos que xeralmente están contidos nunha norma UNE.
- UNE Modificación: documento técnico que modifica o contido dun documento normativo UNE xa editado.
- UNE Erratum: fe de erratas dun documento normativo UNE.
- UNE-EN, UNE-ENV, UNE-HD: norma UNE que adopta un documento europeo mantendo o mesmo número de serie que o documento EN, ENV ou HD.
- UNE-EN ISO: norma UNE que adopta unha norma europea idéntica a unha norma ISO mantendo o mesmo número de serie que a norma ISO.
- EN ou HD: norma europea adoptada como norma nacional (ratificada) nas súas versións orixinais: inglesa, francesa ou alemana.

4.3 Lexislación medioambiental

A grande maioría das empresas recoñecen hoxe en día que teñen que ter unha preocupación eficaz polo ambiente. Unhas veces por convencemento propio e outras pola presión da opinión pública ou da lexislación, as actividades industriais e empresariais véñense obrigadas a incorporaren tecnoloxías limpas e a pór medios para evitar o deterioro do ambiente.

Nos últimos anos aumentou o número de empresas que se poñen obxectivos ou teñen programas en cuestións de medio ambiente. A finalidade, en bastantes casos, non é só cumprir coa lexislación ambiental senón colaborar na mellora da situación.

Sistema de xestión medioambiental (SGMA)

Coñécese con este nome o sistema de xestión que segue unha empresa para conseguir uns obxectivos medioambientais. A empresa que implanta un SGMA comprométese a fixarse obxectivos que melloran o medio ambiente, a pór en marcha procedementos para conseguir eses obxectivos e a controlar que o plano está sendo cumprido.

Os principais obxectivos dun sistema deste tipo son:

Garantir o cumprimento da lexislación medioambiental: Os problemas ambientais traspasan as fronteiras e esixen unha eficaz cooperación internacional para a súa resolución. Por outra parte moitos espazos naturais, aínda que estean situados en países concretos, foron declarados patrimonio da Humanidade. Todo isto motivou que no campo ambiental haxa desde declaracións e convenios internacionais ata lexislación estatal e municipal.

Declaracións Internacionais Xerais

Hai moitas Declaracións Internacionais cuxa finalidade é formular os principios xerais que deben inspirar a actuacións dos Estados e da sociedade para lograr unha mellor protección do ambiente. Destacamos tres delas polo seu especial interese histórico:

- **Declaración de Estocolmo das NNUU sobre o Medio Ambiente Humano.** É de 1972 e insiste no dereito do home a vivir nun medio de calidade e na súa “solemne obrigação de protexer e mellorar o medio para as xeracións presentes e futuras”. Tamén resalta a importancia da educación en asuntos ambientais.

- **Carta Mundial da Natureza** aprobada en sesión plenaria das NNUU en 1982. Fai especial fincapé na preservación do patrimonio xenético: asegurar un nivel suficiente en todas as poboacións de seres vivos en todo o mundo, concedendo especial protección aos máis singulares ou aos que se encontran en perigo. Por outra parte insiste na necesidade de non desperdiciar os recursos naturais e de ter en conta a capacidade a longo prazo dos sistemas naturais para sustentar as poboacións.
- **Declaración de Río sobre o Medio Ambiente e o Desenvolvemento**, aprobada pola Conferencia das NNUU reunida en Río de Janeiro en 1992. Nesta conferencia consolídase e proclámase a nivel internacional a idea de “desenvolvemento sostible” e aprobáronse catro documentos:
  - Declaración de Río sobre o Medio Ambiente e o Desenvolvemento
  - Convención marco das NNUU sobre o Cambio Climático
  - Convenio sobre a Diversidade Biolóxica
  - Axenda 21

Convenios Internacionais

Os convenios internacionais tratan temas concretos que afectan a todos ou a varios países. Hai moitísimos dedicados a temas medioambientais e, a modo de exemplo, citamos algúns:

28

- Convenio de Ramsar. - Protexe os humidais pola súa grande importancia como hábitats para as aves acuáticas.
- Convenio de Berna. - Sobre a conservación da fauna e da flora salvaxes e dos seus hábitats naturais en Europa.
- Convenio de Bonn. - Sobre a conservación de especies migratorias.
- Convenio de Washington (CITES).- Sobre o comercio internacional de especies ameazadas da flora e a fauna silvestres.
- Convenio de Xenebra. - Sobre a contaminación atmosférica transfronteriza a grande distancia.
- Convenio de Viena.- Sobre a protección da capa de ozono.
- Convenio de Basilea. - Sobre o control dos movementos transfronteirizos dos refugallos perigosos e a súa eliminación.
- Convenio de Río. - Sobre a diversidade biolóxica
- Convenio Marco das NNUU sobre o Cambio Climático (Río de Janeiro).

Legislación da Unión Europea

Os temas ambientais teñen un grande peso na Unión Europea e dá idea da súa importancia o feito de que arredor da terceira parte do que se legisla refírese a este tema. Os tres tipos máis importantes de disposicións comunitarias son os Regulamentos, as Decisións e as Directivas. Os Regulamentos e as Decisións aplícanse directamente en todos os países membros, mentres que as Directivas son de obrigado cumprimento pero é cada un dos países o que ten que facer as súas leis concretas para aplicar a Directiva no seu propio territorio. As Directivas son o instrumento normativo máis utilizado no campo medioambiental.

Hai varios centos de normativas europeas sobre impacto ambiental, protección da atmosfera, calidade das augas, regulación de vertidos, conservación da natureza, xestión de residuos, etc.

Programas Marco. - A forma na que se organizou a política ambiental en Europa foi a través de Programas de cinco anos de duración. O Primeiro Programa de Acción abarcou de 1973 a 1977 e dedicouse especialmente á contaminación atmosférica e á xestión dos recursos e do medio. Como vimos no Quinto Programa, que comezou en 1993, estaba dedicado a pór en marcha as recomendacións da Conferencia de Río, procurando impulsar un desenvolvemento sostible en Europa.

Legislación Española

Normativa estatal

1.- Avaliación Impacto Ambiental

- Real Decreto Legislativo 1.302/86 de Avaliación de Impacto Ambiental.
- Boletín Oficial do Estado do 05-10-1986.
- Real Decreto 1.131/88, polo que se aproba o Regulamento para a execución do Real Decreto Legislativo 1.302/86, de Avaliación de Impacto Ambiental.
- Boletín Oficial do Estado do 5-10-88.
- Real Decreto Lei 9/2000, modificación do R.D. Legislativo 1302/86, de Avaliación de Impacto Ambiental.
- Lei 6/2001, modificación do R.D. Legislativo 1302/86, de Avaliación de Impacto Ambiental.

2.- Atmosfera

- Decreto 2414/1961, polo que se aproba o Regulamento de Actividades Molestas, Insalubres, Nocivas e Perigosas (RAMINP). Boletín Oficial do Estado, do 07-12-1961.
- Lei 38/1972, de protección do medio ambiente atmosférico. Boletín Oficial do Estado, do 22-12-1972.
- Decreto 833/1975, polo que se desenvolve a Lei 38/1972, de protección do medio ambiente atmosférico. Boletín Oficial do Estado, do 22-04-1975.
- Orde do 18 de outubro de 1976 (Ministerio de Industria), sobre prevención e corrección da contaminación atmosférica de orixe industrial. Boletín Oficial do Estado, do 18-10-1976.

3.- Vertidos de Augas Residuais

- Real Decreto 849/1986, polo que se aproba o Regulamento do Dominio Público Hidráulico que desenvolve os títulos preliminar I, IV, V, VI e VII da Lei 29/1985, de Augas. Boletín Oficial do Estado, do 30-04-1986.
- Orde do 23 de decembro de 1986 (Mº. de Obras Públicas y Urbanismo). Autorizacións de vertidos de augas residuais. Boletín Oficial do Estado, do 30-12-1986.
- R.D. 1315/1992, do 30 de outubro, polo que se modifica parcialmente o Regulamento do Dominio Público Hidráulico.
- Real Decreto Lexislativo 1/2001, texto refundido da Lei de Augas.
- Real Decreto 995/2000, obxectivos de calidade sobre determinadas substancias contaminantes en vertidos.
- Real Decreto 484/95, regularización e control de vertidos.

4.- Residuos

- Resolución do 17 de novembro de 1998, da Dirección Xeral de Calidade e Avaliación Ambiental, pola que se dispón a publicación do catálogo europeo de residuos (CER), aprobado mediante a Decisión 94/37CE, da Comisión, do 20 de decembro de 1993. Boletín Oficial do Estado, do 08-01-1999.
- Lei 10/1998, do 21 de abril, de Residuos. Boletín Oficial do Estado, do 22-04-1998.
- Lei 11 /1997, de Envases e Residuos de envases. Boletín Oficial do Estado, do 25-04-1997.
- Real Decreto 782/1998, do 30 de Abril, polo que se aproba o Regulamento para o desenvolvemento e execución da Lei 11/1997, do 24 de Abril, de Envases e Residuos de Envases. Boletín Oficial do Estado, do 10-05-1998.

- Real Decreto 833/1988, polo que se aproba o Regulamento para a execución da Lei 20/1986, Básica de Residuos Tóxicos e Perigosos. Boletín Oficial do Estado, do 30-07-1988.
- R.D. 952/1997, polo que se modifica o regulamento para a execución da Lei 20/1986, básica de Residuos Tóxicos e Perigosos. Boletín Oficial do Estado, do 05-07-1997.

5.- Ruídos

- Regulamento de Actividades Molestas, Insalubres, Nocivas e Perigosas (RAMINP).

Competencias das Comunidades Autónomas e os Concellos

As Autonomías e os municipios son competentes en moitas cuestións medioambientais. As Comunidades Autónomas ditan Leis e Decretos Autonómicos e os concellos Ordenanzas Municipais que regulan cuestións moi diversas neste campo.

Legislación galega:

- Lei Orgánica 1/1981, do 6 de abril, Estatuto de Autonomía para Galicia (BOE nº 101, do 28.04.81).
- Lei 12/1993, do 29 de xuño, de fomento de investigación e desenvolvemento tecnolóxico de Galicia (DOG nº 161, do 23.08.93).
- Decreto 63/1997, do 14 de marzo, polo que se regula o exercicio de determinadas funcións en relación coa tramitación de aproveitamentos hidroeléctricos con potencia nominal non superior a 5000 quilovatios. (DOG nº 62, do 02.04.97).
- Lei 5/1997, do 22 de xullo, de Administración Local de Galicia (DOG nº 149, de 05.08.97).
- Decreto 219/1997, do 24 de xullo, polo que se modifica a composición da Comisión Galega de Medio Ambiente e do Comité de Traballo da Comisión Galega de Medio Ambiente. (DOG nº 154, de 12.08.97). (Corrección de erros DOG nº 169, do 03.09.97).

Observacións:

- (Comisión creada por Decreto 185/84, do 27 de decembro)
Modifica os Decretos 179/91, do 30 de maio; 156/87, do 24 de xuño e a Orde do 23 de novembro de 1987.

- Decreto 293/1997, do 1 de outubro, polo que se aproba o Regulamento da escala de axentes forestais. (DOG nº 203, do 21.10.97).
- Decreto 72/1998, do 30 de xaneiro, polo que se crean os Comités de Integración e Coordinación Ambiental. (DOG nº 48, do 11.03.98).
- Decreto 164/1999, do 27 de maio, polo que se establecen as competencias e funcións do Laboratorio de Medio Ambiente de Galicia. (DOG nº 106, do 04.06.99).
- Decreto 185/1999, do 17 de xuño, polo que se establece o procedemento para a aplicación, na Comunidade Autónoma galega, dun sistema voluntario de xestión e auditoría medioambiental. (DOG nº 126, do 02.07.99).
- Orde do 15 de novembro de 1999, pola que se modifica a Orde do 30 de maio de 1996, que regula o exercicio e a tramitación de denuncias ambientais. (DOG nº 224, de 19.11.99).
- Orde do 13 de marzo de 2000 pola que se modifica o anexo da Orde do 15 de novembro de 1999 para incluír novos datos nos modelos de actas de inspección co fin de obter maior información nas inspeccións ambientais. (DOG nº 55, do 20.03.00).
- Resolución do 15 de marzo de 2002 pola que se fai público o Plano galego de investigación, desenvolvemento e innovación tecnolóxica (2002-2005). (DOG nº 65, do 04.04.02).

4.4 Lexislación sobre protección de datos

O funcionamento de toda empresa require a disposición e manexo de datos de carácter persoal. Desde os datos relativos aos traballadores para a confección de nóminas, a datos sobre os seus clientes para a facturación. Formúlansenos por tanto algunhas cuestións sobre que obrigacións ten a empresa, como pode recoller os datos, cando pode cedelos ou comunicalos, etc.

A Lei Orgánica 15/1999 do 13 de Decembro de Protección de Datos de Carácter Persoal (LOPD) establece unha serie de obrigacións para as empresas, os profesionais autónomos e as administracións públicas que sexan titulares de datos de carácter persoal.

Esta lei ten por obxecto garantir e protexer, no que concirne ao tratamento dos datos persoais, as liberdades públicas e os dereitos fundamentais das persoas físicas, especialmente da súa honra e intimidade persoal e familiar.

A LOPD permanece vixente desde o 15 de xaneiro de 2000, momento no que quedou derogada a anterior LORTAD. A diferenza fundamental entre ambas é que nesta última ampliouse tanto os supostos de protección como as sancións

De acordo coa Lei, son datos de carácter persoal calquera información concernente a persoas físicas identificadas ou identificables, é dicir, toda información que achegue datos sobre unha persoa física concreta ou ben que a través de dita información se poida chegar a identificar.

Quedan excluídos, por tanto, calquera tipo de datos relativos a persoas xurídicas.

Os datos de carácter persoal divídense en grupos:

- Datos especialmente protexidos
- Datos de carácter identificador
- Datos de características persoais
- Datos de circunstancias sociais
- Datos académicos e profesionais
- Datos de detalles de emprego
- Datos de información comercial
- Datos económico-financeiros e de seguros
- Datos de transaccións.

A LOPD é de aplicación aos datos de carácter persoal rexistrados en soporte físico, que os faga susceptibles de tratamento, e a toda modalidade de uso posterior destes datos polos sectores público e privado.

Se ben o rexistro de datos en soporte físico inclúe tanto os ficheiros informatizados como os convencionais, o Regulamento de Medidas de Seguridade, é unicamente aplicable aos ficheiros informatizados.

Por outro lado, os suxeitos aos que é de aplicación a Lei son todas as persoas físicas e xurídicas tanto de natureza pública como privada. É dicir, a LOPD abarca non só as empresas privadas senón tamén as persoas físicas no desempeño da súa actividade profesional, as administracións públicas, asociacións, organismos e, en xeral, toda persoa que trate datos de carácter persoal.

Dun punto de vista práctico, as empresas véñse obrigadas pola LOPD a levar a cabo unha serie de medidas que garanten os dereitos dos afectados. De forma xeral son estas:

Protexer os dereitos dos afectados

Dispor dos medios para que os afectados poidan exercer os seus dereitos de acceso, rectificación, cancelación e oposición.

Rexistro de ficheiros

Notificar a existencia, creación e modificación dos ficheiros que conteñan datos de carácter persoal no Rexistro Xeral de Protección de Datos.

Documento de seguridade

Elaborar, manter e aplicar un documento de seguridade dos datos de carácter persoal.

5. Aspectos laborais da empresa

Neste apartado perfilanse algúns dos aspectos máis importantes en materia laboral que un emprendedor debe ter presentes á hora de pór en marcha a súa idea de negocio.

- > MODALIDADES DE CONTRATACIÓN
- > FORMACIÓN REGRADA
- > FORMACIÓN OCUPACIONAL
- > FORMACIÓN CONTINUA
- > CURSOS BIC-IGAPE

5.1 Modalidades de contratación

35

Un dos primeiros aspectos que debes dominar á hora de iniciares a túa actividade é o da contratación dos traballadores que conformarán o teu cadro de persoal.

A continuación, móstrase unha táboa con algunhas das modalidades de contratación máis habituais. Nela podes consultar as tipoloxías de contratos, as súas características principais e a normativa vixente que rexe para cada un deles. Para obter información sobre estes temas, podes consultar a páx. web do INEM (www.inem.es), a do Ministerio de Trabajo (www.mtas.es) e as MEMOFichas editadas por BIC Galicia (www.bicgalicia.es).

TIPO DE CONTRATO	CARACTERÍSTICAS PRINCIPAIS	NORMATIVA
<u>Contrato a tempo parcial</u>	Cando a prestación de servizos se acordase durante un número de horas inferior ao 77% da xornada a tempo completo establecida no Convenio aplicable/ da xornada máxima legal.	Art. 12 RD 1/1995 do 24 de marzo. RD 15/1998 do 27 de novembro. RD 144/1999 do 29 de xaneiro
<u>Contrato de interinidade</u>	Contrato que se celebra con traballadores desempregados inscritos nos Servizos Públicos de Emprego, para participar en programas públicos para a realización de obras e servizos de interese xeral e social. Os obxectivos deste tipo de contrato son a adquisición de experiencia laboral e mellorar a ocupabilidade do desempregado. Os traballadores que sexan parte nestes contratos non poderán repetir a súa participación ata transcorridos tres anos desde a finalización do anterior contrato desta natureza, sempre e cando o traballador fose contratado baixo esta modalidade por un período superior a nove meses nos últimos tres anos.	Estatuto dos Traballadores. Real Decreto Lexislativo 1/1995, do 24 de marzo Real Decreto 2720/1998, do 18 de decembro, polo que se desenvolve o artigo 15 do Estatuto dos traballadores en materia de contratos de duración determinada Lei 12/2001 do 9 de Xullo.
<u>Contrato de obra ou servizo</u>	É o que se concerta para a realización dunha obra ou prestación dun servizo, con autonomía e substantividade propia dentro da actividade da empresa e cuxa execución, aínda que limitada no tempo, sexa en principio de duración incerta.	Art. 15 RD 1/9595 do 24 de marzo, segundo redacción dada por Lei 63/97 do 26 de decembro, ampliado por art.1 Lei 12/2001 do 9 de xullo. RD 2720/98 do 18 de decembro. Art. 3 Lei 12/2001 do 9 de xullo.
<u>Contrato de relevo</u>	Contrato celebrado cun traballador da propia empresa cun contrato de duración determinada ou cun desempregado (inscrito na Oficina de Emprego), para prestar servizos durante, polo menos, a parte da xornada deixada vacante por quen reduce a súa xornada, entre un 25 e un 85%, para acceder á xubilación parcial. O posto de traballo da persoa que releva debe ser o mesmo ou similar ao do substituído, entendendo por similar o correspondente a tarefas do mesmo grupo profesional ou categoría equivalente, e o seu horario pode completar ou ser simultáneo ao do substituído. O contrato de relevo pode ser por tempo indefinido ou ter unha duración determinada.	Estatuto dos Traballadores. Real Decreto Lexislativo 1/1995, do 24 de marzo Real Decreto 1991/1984, do 31 de outubro, sobre regulación da xubilación parcial e dos contratos de relevo e a tempo parcial Lei 12/2001, do 9 de xullo de medidas urxentes.

<p><u>Contrato de trabajo a domicilio</u></p>	<p>É aquel contrato no que a prestación da actividade laboral se realiza no domicilio do traballador ou no lugar libremente elixido por este e sen a vixilancia do empresario. O contrato de traballo a domicilio en principio presúmese celebrado por tempo indefinido. Mais pode tamén celebrarse por tempo determinado. Todo empresario que ocupe traballadores a domicilio deberá pór á disposición destes un documento de control da actividade que realicen, no que deben consignarse o nome do traballador, a clase e cantidade de traballo.</p>	<p>Estatuto dos Traballadores. Real Decreto Lexislativo 1/1995, do 24 de marzo.</p>
<p><u>Contrato de traballo de inserción</u></p>	<p>Contrato que se celebra con traballadores desempregados inscritos nos Servizos Públicos de Emprego, para participar en programas públicos para a realización de obras e servizos de interese xeral e social. Os obxectivos deste tipo de contrato son a adquisición de experiencia laboral e mellorar a ocupabilidade do desempregado. Os traballadores que sexan parte nestes contratos non poderán repetir a súa participación ata transcorridos tres anos desde a finalización do anterior contrato desta natureza, sempre e cando o traballador fose contratado baixo esta modalidade por un período superior a nove meses nos últimos tres anos.</p>	<p>Apartado 1) do artigo 15 do Estatuto dos Traballadores, segundo redacción dada polo apartado nove do artigo primeiro da Lei 12/2001, do 9 de xullo (BOE do 10 de xullo).</p>
<p><u>Contrato de traballo en grupo</u></p>	<p>É o contrato de traballo celebrado entre o empresario e o xefe dun grupo de traballadores considerado na súa totalidade, non tendo o empresario fronte a cada un dos membros do grupo os dereitos e deberes que como tal lle competen. O grupo de traballadores é contratado como unha totalidade e o xefe do grupo ostenta a representación dos traballadores que o integran respondendo das obrigacións inherentes a dita representación. No que respecta á duración pode ser por tempo indefinido ou de duración determinada.</p>	<p>Estatuto dos Traballadores. Real Decreto Lexislativo 1/1995, do 24 de marzo.</p>
<p><u>Contrato en prácticas</u></p>	<p>Facilita a obtención de práctica profesional adecuada aos seus estudos por traballadores con título universitario ou formación profesional de grao medio ou superior, sempre que finalizasen os seus estudos nos últimos 4 anos (6 se se trata dun traballador diminuído). A súa duración non poderá ser inferior a 6 meses nin exceder de 2 anos.</p>	<p>Art. 11 RD 1/1995 do 24 de marzo. Lei 63/1997 do 26 de decembro. RD 488/97 de 27 do marzo, que desenvolve o art.11 ET en materia de contratos formativos.</p>

<u>Contrato eventual por circunstancias da produción</u>	Establécese para atender as esixencias circunstanciais do mercado, acumulación de tarefas ou exceso de pedidos, aínda tratándose da actividade normal da empresa. A súa duración máxima é de 6 meses dentro dun período de 12 meses, sen prexuízo do establecido nos convenios colectivos.	Art. 15 RD 1/1995 do 24 de marzo segundo redacción dada por art. 1 Lei 12/2001 do 9 de xullo RD 2720/98 do 18 de decembro. Art. 3 Lei 12/2001 do 9 de xullo.
<u>Contrato indefinido</u>	É aquel que se concerta sen establecer límites de tempo na duración do contrato. A súa formalización pode ser verbal ou escrita, agás os acollidos ao programa público de fomento da contratación indefinida, discapacitados, etc., ou outros que estipula nos convenios colectivos.	Estatuto dos Traballadores RD 1/1995 do 24 marzo. Lei 12/2001 do 9 de xullo de medidas urxentes de reforma do mercado de traballo para o incremento de emprego e mellora da súa calidade. Lei 24/2001 do 27 de decembro de medidas fiscais, administrativas e de orde social.
<u>Contrato indefinido de fixos descontínuos</u>	É o que se concertará para realizar traballos que teñan o carácter de fixos descontínuos e non se repitan en datas certas, dentro do volume normal de actividade da empresa. Os traballadores serán chamados na orde e a forma que se determine nos respectivos convenios colectivos.	Estatuto dos Traballadores RD 1/1995 do 24 marzo. RD 2317/1993 do 29 de decembro polo que se desenvolven os contratos en prácticas e de aprendizaxe e os contratos a tempo parcial. Lei 12/2001 do 9 de xullo. Lei 24/2001 do 27 de decembro de medidas fiscais, administrativas e de orde social.
<u>Contrato indefinido para discapitados</u>	Contrato realizado entre un traballador diminuído e o empresario por tempo indefinido e a xornada completa. Subscribíense a este tipo de contratos os traballadores discapacitados cun grao de diminución de, como mínimo, un 33%. O traballador ten que ser declarado discapacitado pola Administración e estar inscrito no Rexistro correspondente da Oficina de Emprego. A contratación de discapacitados non é obrigatoria excepto en empresas que empregan a 50 ou máis traballadores; estas están obrigadas a que de entre os traballadores, polo menos, o 2% sexan traballadores discapacitados.	Lei 13/1982, do 7 de abril, de integración social de discapacitados Real Decreto 1451/1983, do 11 de maio, sobre medidas de fomento do emprego de traballadores discapacitados Real Decreto 27/2000, do 14 de xaneiro.
<u>Contrato para a formación</u>	Facilita a contratación de persoas sen experiencia para a súa inserción no mercado laboral, a través da formación dada pola empresa. Establécese un máximo deste tipo de contratos en función do tamaño do cadro de persoal.	Art. 11 RD 1/1995 do 24 de marzo. Lei 63/1997 do 26 de decembro. RD 488/97 do 27 de marzo, que desenvolve o art. 11 ET en materia de contratos formativos.

Existen ademais outro tipo de contratos indefinidos ou temporais bonificados que se aplican a colectivos específicos como son, por exemplo: traballadores en exclusión social, traballadores maiores de 45 anos, vítimas da violencia doméstica, etc.

TIPO DE CONTRATO	CARACTERÍSTICAS PRINCIPAIS	NORMATIVA
<u>Contrato para maiores de 45 anos.</u>	É necesario estar desempleado e inscrito no Servizo Público de Emprego e ser maior de 45 anos.	Estatuto dos traballadores. Real Decreto Lexislativo 1/1995, do 24 de marzo. Lei 53/2002 do 30 de decembro de medidas fiscais, administrativas e da orde social.
<u>Contrato para traballadores que se encontran en situación de exclusión social</u>	É necesario estar desempleado e inscrito no Servizo Público de Emprego en situación de exclusión social. A exclusión se acreditarase polos correspondentes servizos sociais municipais.	Estatuto dos traballadores. Real Decreto Lexislativo 1/1995, do 24 de marzo. Lei 53/2002 do 30 de decembro de medidas fiscais, administrativas e da orde social.
<u>Contrato para traballadores vítimas de violencia doméstica</u>	É necesario que os traballadores teñan acreditada pola Administración competente a condición de vítima de violencia doméstica por parte dalgún membro da unidade familiar de convivencia.	Estatuto dos traballadores. Real Decreto Lexislativo 1/1995, do 24 de marzo. Lei 53/2002 do 30 de decembro de medidas fiscais, administrativas e da orde social.

Outro dos aspectos máis destacables que debes considerar na túa empresa é o da Formación dos traballadores.

A formación profesional é o ensino de habilidades directamente relacionadas coa preparación para unha profesión ou actividade laboral concreta. Dentro da formación profesional existen tres subsistemas: regrada, ocupacional e continua.

5.2 Formación Profesional Regrada

É a que se imparte desde o sistema educativo a través da formación profesional de base, a formación profesional específica e os actuais programas de iniciación profesional.

Ao empresario emprendedor interésalle a formación profesional específica que se organiza en ciclos formativos de dous niveis, de grao medio e superior. Cada ciclo consta de diferentes módulos:

Módulos específicos da profesión.

Módulos de formación e orientación laboral, iguais para todos os ciclos do mesmo grao.

Módulos de formación en centros de traballo, específicos para cada ciclo formativo.

Os ciclos formativos de grao medio e superior organízanse en familias profesionais. A familia profesional é un conxunto de profesións que comparten un tronco común de coñecementos, destrezas e habilidades. As familias profesionais divídense en dous grupos: familias de Formación Profesional específica de réxime xeral e familias de Formación Profesional específica de artes plásticas e deseño.

Existen 22 familias profesionais de Formación Profesional específica de réxime xeral, identificadas con diferentes sectores produtivos:

40

Actividades Agrarias:

CM Explotacións agrarias extensivas

CM Explotacións agrícolas intensivas

CM Explotacións gandeiras

CM Xardinería

CM Traballos forestais e de conservación do Medio Natural

CS Xestión e organización de empresas agropecuarias

CS Xestión e organización dos recursos naturais e paisaxísticos

Actividades Físicas e Deportivas:

CM Condución de actividades físico-deportivas no Medio Natural

CS Animación de Actividades físicas e deportivas

Actividades Marítimo-Pesqueiras:

- CM Mergullo a Media Profundidade
- CM Operacións de cultivo acuícola
- CM Operación, control e mantemento de máquinas e instalacións do Buque
- CM Técnico en Pesca e Transporte Marítimo
- CS Navegación, pesca e transporte marítimo
- CS Producción acuícola
- CS Supervisión e control de Maquinaria mariña e instalacións de Buque

Administración:

- CM Xestión Administrativa
- CS Administración e finanzas
- CS Secretariado

Artes Gráficas:

- CM Impresións en Artes Gráficas
- CM Preinscripción en Artes Gráficas
- CS Deseño e produción editorial
- CS Producción en industrias de Arte Gráficas

Comercio e Marketing:

- CM Comercio
- CS Comercio Internacional
- CS Xestión comercial e marketing
- CS Xestión do transporte

Comunicación, Imaxe e Son:

- CM Laboratorio de Imaxe
- CS Imaxe
- CS Producción de Audiovisuais, radio e espectáculos
- CS Realización de Audiovisuais e espectáculos
- CS Son

Edificación e obra Civil:

- CM Acabados de Construción
- CS Desenvolvemento e aplicación de proxectos de construción
- CS Desenvolvemento de proxectos urbanísticos e operacións topográficas
- CS Realización e planos de obra

Electricidade e Electrónica:

- CM Equipamentos electrónicos e de Consumo
- CM Equipamentos e Instalacións electrotécnicas
- CS Desenvolvemento de produtos electrónicos
- CS Instalacións electrónicas
- CS Sistemas de regulación e control automáticos
- CS Sistemas de telecomunicación e informática

Fabricación Mecánica:

- CM Mecanizado
- CM Soldadura e caldeirería
- CS Construcións Metálicas
- CS Desenvolvemento de proxectos mecánicos
- CS Producción por fundición e pulvimetalurxia

Hostalería e Turismo:

- CM Cociña
- CM Pastelería e Panadería
- CM Servizos de restaurante e bar
- CS Axencia de viaxes
- CS Aloxamentos
- CS Animación Turística
- CS Información e Comercialización turística
- CS Restauración

Imaxe Persoal:

- CM Estética persoal decorativa
- CM Perruquería
- CS Estética

Industrias Alimentarias:

- CM Conservaría vexetal, cárnica e de peixe
- CM Elaboración de produtos lácteos
- CM Elaboración de viños e outras bebidas
- CS Industria alimentaria

Informática:

- CM De Explotacións de sistemas informáticos
- CS Administrador de sistemas
- CS Desenvolvemento de aplicacións informáticas

Madeira e Moble:

- CM Fabricación a Medida e Instalación de carpintería e Moble
- CS Desenvolvemento de produtos en carpintería e moble
- CS Producción de madeira e moble

Mantemento de Vehículos Autopropulsados:

- CM Carrozaría
- CM Electromecánica de Vehículos
- CS Automoción

Mantemento e servizos á produción:

- CM Instalación e mantemento electromecánico de maquinaria e conducción de liñas
- CM Montaxe e mantemento de instalacións de Frío, climatización e produción de calor
- CS Desenvolvemento de proxectos de instalacións de fluídos, térmicas e de manutención
- CS Mantemento de Equipamento industrial
- CS Mantemento e montaxe de instalacións de Edificio e proceso

Química:

- CM Laboratorio
- CS Análise e control
- CS Industrias de proceso químico
- CS Química ambiental

Sanidade:

- CM Coidados Auxiliares de Enfermería
- CM Farmacia
- CS Anatomía patolóxica Clínica
- CS Audioprótese
- CS Dietética
- CS Documentación sanitaria
- CS Hixiene bucodental
- CS Imaxe para o diagnóstico
- CS Laboratorio de diagnóstico clínico
- CS Próteses dentais
- CS Saúde Ambiental

44

Servizos Socioculturais á Comunidade:

- CM Atención Sociosanitaria
- CS Animación Sociocultural
- CS Interpretación da Lingua de Signos
- CS Educación Infantil
- CS Integración social

Téxtil e confección de pel:

- CM Confección
- CM Produción de tecidos de punto
- CS Patronaxe

Vidro e cerámica:

- CM Operacións de fabricación de produtos cerámicos

Existen 13 familias profesionais de Formación Profesional específica de artes plásticas e deseño, que se imparten nas Escolas de Arte:

Artes aplicadas da escultura

Xoiería de arte

Deseño gráfico

Artes aplicadas ao libro

Deseño de interiores

Deseño industrial

Cerámica artística

Artes aplicadas á indumentaria

Artes aplicadas ao muro

Esmaltes artísticos

Téxtiles artísticos

Arte floral

Vidro artístico

Para obter máis información sobre a formación profesional específica e os centros onde se imparte, o emprendedor pode consultar a páx. web da Consellería de Educación e Ordenación Universitaria: www.edu.xunta.es/portal/.

5.3 Formación Profesional Ocupacional

Impártese fóra do sistema educativo e por parte dunha rede de centros que están cualificados para impartir formación ocupacional. Desde as Administracións Públicas promóvese o desenvolvemento de cursos de formación ocupacional dirixidos á preparación de traballadores en activo ou en paro para acceder a unha ocupación ou ben para mellorar o seu posto de traballo.

Estrutúrase en 29 familias profesionais, organizadas en módulos e ciclos formativos que darán a cualificación oportuna para o exercicio dunha profesión.

Familias profesionais de formación ocupacional:

Agraria
Administración e oficinas
Artesanía
Automoción
Comercio
Docencia e investigación
Servizos ás empresas
Edificación e obras públicas
Formación complementaria
Fabricación de equipamentos electromecánicos
Industrias alimentarias
Industrias gráficas
Información e manifestacións artísticas
Industria pesada e construcións metálicas
Industrias químicas
Industrias téxtiles
Industrias da madeira e a cortiza
Minería e primeiras transformacións
Montaxe e instalación
Mantemento e reparación
Industrias manufactureiras diversas
Pesca e acuicultura

Producción, transformación e distribución de enerxía e auga

Sanidade

Seguros e finanzas

Servizos á comunidade e persoais

Transportes e comunicacións

Turismo e hostalería

Especialidades específicas para persoas discapacitadas

As familias profesionais impártense en dous tipos de cursos:

- Plano Nacional de Formación e Inserción Profesional (Plano FIP)
- Programación de accións formativas experimentais e complementarias do Plano FIP.

Para obter máis información sobre a formación profesional ocupacional e os centros onde se imparte, o emprendedor pode consultar a páx. web da Consellería de Asuntos Sociais, Emprego e Relacións Laborais. Dirección Xeral de Formación e Colocación. Subdirección Xeral de Formación Ocupacional: www.xunta.es/conselle/as/spe/dxhc.

5.4 Formación Profesional Continua

É formación non regrada, integrada polo conxunto de accións formativas que se desenvolven polas empresas, os traballadores ou as súas respectivas organizacións, a través das modalidades previstas no Acordo Nacional de Formación Continua, dirixido tanto á mellora de competencias e cualificacións como á recualificación dos traballadores ocupados.

As Institucións e Organismos participantes son: Organizacións sindicais, Organizacións empresariais, Institucións e Organismos Públicos, Institucións e Organismos Privados, Institucións e Organismos Europeos, Institucións e Organismos Internacionais e Institucións e Organismos Iberoamericanos.

Para obter máis información sobre a formación profesional continua, o emprendedor pode consultar a páx. web da Fundación Tripartita para a Formación no Emprego: www.fundaciontripartita.org/.

5.5 Cursos BIC-IGAPE

O BIC-Galicia, en colaboración co Igape, programa anualmente unha serie de actividades de formación dirixidas fundamentalmente a pequenas e medianas empresas e a emprendedores que desexan crear o seu propio negocio; deberías ter presente estes seminarios á hora de elaborar o teu proxecto empresarial.

Actividades formativas para emprendedores:

- Seminarios para a difusión da creación de empresas
- Seminarios de xeración e maduración de ideas
- Seminarios de formación continua para emprendedores
- Seminarios de planificación empresarial
- Cursos de creación de empresas on line
- Seminarios de xestión empresarial

Actividades formativas para Pemes:

- Cursos e seminarios PIMEGA
- Xornadas divulgativas para Pemes
- Seminarios de difusión das novas tecnoloxías
- Redes de cooperación interempresarial

Para obter máis información sobre estes cursos, podes consultar a programación publicada na páxina web <http://actividades.igape.es/>

6. Aspectos a considerar na análise do mercado

6.1 Métodos de cálculo do tamaño do mercado

A continuación, ofrécese información sobre unha serie de métodos que che poden axudar a calcular o tamaño do mercado na túa área de influencia e a parte deste mercado que vas poder captar. Convén que teñas en conta que estes métodos non son excluíntes, na maior parte das ocasións é necesaria a súa combinación creativa.

Os métodos que se explican a continuación son os seguintes:

Método de ratios sucesivos:

Método da construción do mercado

Método de cotas

Opinión dos expertos

Competidores

Observación

a. Método de ratios sucesivos:

Supón a utilización dunha sucesión de porcentaxes nos que se descompón o mercado potencial absoluto, que axudan a concretar a demanda existente dun produto determinado. A dificultade deste método reside na obtención das diferentes porcentaxes, para o que se debe recorrer ás fontes secundarias e á opinión dos expertos. Por este motivo, interesa obter unha estimación en forma de intervalo, en lugar de realizar unha estimación puntual.

Imaxina que un emprendedor que quere montar un centro de ensinanza de artes marciais dispón da seguinte información para o cálculo do tamaño do seu mercado:

- A poboación entre 20-40 anos que reside na súa área de influencia é 6.000 persoas.
- Un 25% da poboación entre 20-40 anos practica algún deporte
- Un 10% dos deportistas practican algún tipo de arte marcial
- Un 60% dos que practican artes marciais fano en centros privados.

A aplicación do método de ratios sucesivos consistiría no seguinte:

6.000 persoas

(aplicamos a porcentaxe do 25%)

$6.000 \times 0,25 = 1.500$ persoas practican algún deporte

(aplicamos a porcentaxe do 10%)

$1.500 \times 0,10 = 150$ persoas que practican artes marciais

(aplicamos a porcentaxe de 60%)

$150 \times 0,60 = 90$ persoas practican artes marciais en centros privados

b. Método da construción do mercado:

Estoutro método baséase na identificación de todos os compradores potenciais do mercado e a estimación do seu potencial de compra.

Supón que un emprendedor desexa crear unha empresa dedicada a prestar servizos de limpeza e mantemento. Sabe que na súa zona de influencia hai cen empresas que se clasifican polo seu volume medio de gasto, da seguinte forma:

52

Tipo de empresa	Número de Empresas	Gasto anual en mantemento
Tipo A	50	1.440 euros/ano
Tipo B	25	4.320 euros/ano
Tipo C	15	7.200 euros/ano
Tipo D	10	15.000 euros/ano

O mercado potencial da zona sería de:

$1.440 \text{ euros /ano} \times 50 + 4.320 \text{ euros /ano} \times 25 + 7.200 \text{ euros /ano} \times 15 + 15.000 \text{ euros /ano} \times 10 = 438.000 \text{ euros.}$

c. Método de cotas:

Este método consiste na identificación das cotas de mercado que corresponden ás diferentes empresas que compiten nel. Loxicamente, canto menor é o número de empresas que operan nun mercado, máis fácil resulta a aplicación de dito método. Non obstante, sempre é posible ter en conta as empresas máis importantes e facer un grupo á parte coas restantes.

O método de cotas permite facer unha estimación do tamaño do mercado, tanto en volume (unidades) como en valor económico.

Imaxina que un emprendedor quere crear unha carpintería metálica. Sabe que na súa zona de influencia constrúense cada ano 3.000 vivendas. Así mesmo, investiga que as empresas máis importantes acaparan o 60% dese mercado e deixan o 40% para as empresas máis pequenas.

3.000 vivendas

$0,60 \times 3.000 = 1.800$ vivendas

$0,40 \times 3.000 = 1.200$ vivendas

O tamaño do mercado potencial sería de 1.200 vivendas

d. Opinión dos expertos:

Segundo este método, a estimación do mercado non se apoia nuns datos obxectivos senón na opinión dun experto na materia. Das conclusións individuais facilitadas por varios expertos extráese unha estimación media. Provedores, clientes, técnicos de asociacións, etc., poden ser expertos. Así mesmo, os emprendedores que non son a túa competencia directa, por teren o negocio lonxe da túa área de influencia, pódennos proporcionar información valiosa de cara a unha estimación do tamaño do teu mercado e a unha previsión das vendas.

e. Competidores:

Segundo este método, o tamaño do mercado calcúlase a partir da facturación agregada das empresas competidoras. Trátase dunha estimación imprecisa, mais suficiente para aproximarte á magnitude que pode representar o mercado. Esixe os seguintes pasos:

En primeiro lugar, tes que identificar as empresas competidoras da túa área de influencia e informarte sobre as vendas dunha pequena mostra das mesmas, para o que podes recorrer ás bases de datos de ARDÁN ou do Rexistro Mercantil, por exemplo. A análise dos datos débete permitir facer

unha agrupación das empresas en función dos contornos de facturación que consideres relevantes. Finalmente, o resultado da multiplicación do número de empresas de cada grupo pola súa facturación media e a suma dos resultados desta operación será igual ao tamaño do mercado estimado para a zona analizada.

Imaxina que un emprendedor quere crear un laboratorio de ensaios. Unha vez identificadas as empresas e varios contornos de facturación, a estimación do tamaño do mercado podería xerar unha táboa como a seguinte:

Número	Facturación/ ano	% Facturación aproximada na miña área de influencia	Total
100	150.000	100%	15.000.000
50	900.000	100%	45.000.000
3	2.000.000	50%	3.000.000

O tamaño do mercado é de 63.000.000 euros.

f. Observación:

A observación ten como finalidade a recollida de información sobre as persoas, sen que os suxeitos investigados se dean conta de que están desvelando os datos relativos aos seus actos ou comportamentos.

A observación como método de investigación comercial ten múltiples aplicacións pero, atendendo ao obxectivo deste apartado, as máis importantes son:

O coñecemento dos comportamentos e condutas que os compradores mostran no acto da compra.

O coñecemento da afluencia de compradores a un establecemento comercial.

Para realizar a observación é necesario utilizar un patrón e desprazarse ao lugar da compra. É conveniente realizar observacións en diferentes franxas horarias e distintos días da semana.

Aquí preséntase un exemplo no que se estuda a afluencia de público a un punto de venda, para coñecer o número de clientes e a rendibilidade do mesmo. Isto permite valorar as posibilidades de apertura doutro punto de venda similar.

OBSERVACIÓN		PERSOAS	DÍAS	TOTAL	ENTRAN
HORAS					
10:00	10:05	8	3	24	4
10:15	10:20	16	3	48	3
10:30	10:35	10	3	30	7
10:45	10:50	14	3	42	4
11:00	11:05	12	3	36	1
11:15	11:20	19	3	57	3
11:30	11:35	22	3	66	5
11:45	11:50	25	3	75	2
12:00	12:05	17	3	51	4
12:15	12:20	24	3	72	3
12:30	12:35	17	3	51	7
12:45	12:50	18	3	54	4
13:00	13:05	22	3	66	1
13:15	13:20	26	3	78	3
13:30	13:35	18	3	54	5
13:45	13:50	15	3	45	2
16:30	16:35	8	3	24	4
16:45	16:50	6	3	18	3
17:00	17:05	11	3	33	7
17:15	17:20	13	3	39	4
17:30	17:35	10	3	30	1
17:45	17:50	23	3	69	3
18:00	18:05	27	3	81	5
18:15	18:20	21	3	63	2
18:30	18:35	18	3	54	4
18:45	18:50	12	3	36	3
19:00	19:05	17	3	51	7
19:15	19:20	13	3	39	4
19:30	19:35	11	3	33	1
19:45	19:50	13	3	39	3
20:00	20:05	10	3	30	5
		496	3	1.488	114

Persoas: Número de persoas que pasan por diante do punto de venda.

Días: Número de días do estudo.

Total: Número de persoas x Número de días.

Entran: Número de persoas que pasan por diante e entran.

A observación combínase normalmente cunha pequena enquisa ás persoas que saen do establecemento para saber: se compraron, que compraron, o importe gastado, etc.

7. Fontes de financiamento

A continuación sinálanse algúns organismos dos cales podes obter financiamento para a túa empresa.

7.1 Sociedades de Capital-Risco

As Sociedades de Capital-Risco son sociedades anónimas dedicadas fundamentalmente a facilitar financiamento temporal a empresas non financeiras e non cotizadas que presentan dificultades para acceder a outras fontes de financiamento, e á administración e xestión de Fondos de Capital-Risco e activos de Sociedades de Capital-Risco respectivamente. Para o desenvolvemento do seu obxecto social principal, as Sociedades de Capital-Risco poderán facilitar préstamos participativos, así como outras formas de financiamento, a longo prazo. De igual modo, poderán realizar actividades de asesoramento.

Sociedades vinculadas ás Universidades

- Unirisco (www.unirisco.org)

Unirisco Galicia é a primeira Sociedade de Capital-Risco Universitaria autorizada pola Comisión Nacional do Mercado de Valores (nº53). Esta constituíuse baixo a iniciativa da Universidade de Santiago co obxectivo de promover a creación de empresas que aproveiten o coñecemento xerado pola Universidade, mediante operacións de investimento temporal no capital das mesmas ou outros instrumentos financeiros, sempre baixo criterios de rendibilidade e creación de emprego.

É, por tanto, unha ferramenta de estímulo empresarial que facilita:

- O desenvolvemento tecnolóxico, abrindo alternativas á transferencia do coñecemento da Universidade á sociedade, a través da creación de empresas.
- A creación e mantemento de emprego no seo da comunidade universitaria.
- A creación dunha cultura emprendedora na Universidade, incrementando a predisposición dos seus membros á creación de empresas.

A maneira habitual de colaborar cun proxecto é involucrándose na posta en marcha e desenvolvemento do mesmo, a través da participación temporal minoritaria no capital da empresa. Esta participación terá as seguintes características:

- O prazo de participación oscilará, preferentemente, entre os 3 e 10 anos.
- O investimento poderá situarse entre os 100.000 euros e 300.000 euros, tendo como teito máximo 450.000 euros, sen estar establecido un teito mínimo de investimento.
- En casos de maior dimensión, contemplaranse as participacións sindicadas con outras entidades de Capital-Risco.

Complementariamente pode facilitar outras fórmulas financeiras como os préstamos participativos ou préstamos ordinarios.

A colaboración financeira de Unirisco pódese ver complementada por servizos de asesoría, tanto no proceso de negociación (axudas, procura de novos socios e/ou investidores...) como, unha vez constituída a empresa, asistindo aos xestores na marcha da mesma e participando, inclusive, nos consellos de administración.

Sociedades coparticipadas por capital público e privado.

58

- Xesgalicia (www.xesgalicia.org)

XesGalicia é unha sociedade xestora de entidades de Capital-Risco participada maioritariamente polo IGAPE (70%) e por Ahorro Corporación (30%). O seu obxecto social principal é a administración e xestión dos fondos de Capital-Risco EMPRENDE e ADIANTE e dos activos de SODIGA, Sociedade de Capital-Risco.

O fondo **Emprende** oríentase a sociedades de nova creación con posibilidades de desenvolvemento e aquelas que acometan actividades novas e/ou apliquen novas tecnoloxías. Exclúense as empresas do sector financeiro ou que coticen no primeiro mercado das Bolsas de Valores.

As porcentaxes de participación son:

- Un investimento concreto non superará o 25% do activo do fondo.
- O investimento en empresas do mesmo grupo de sociedades non poderá exceder do 35% do fondo.
- A porcentaxe do fondo Emprende nunha empresa determinada non superará o 45% do capital.

O fondo **Adiante** apoia a empresas con dificultades económico-financeiras que poñan en perigo a súa existencia e sexan consideradas de interese para Galicia.

SCR **Sodiga**, ofrece unha canle actualizada para financiar proxectos empresariais con estruturas financeiras equilibradas e maduras.

Sociedades participadas por capital privado.

- **GesCaixa Galicia (www.caixagalicia.es)**

GesCaixa Galicia é unha Sociedade xestora de Fondos de Capital Risco que invisten o seu patrimonio en empresas non cotizadas que desenvolven proxectos innovadores.

GesCaixa Galicia promove proxectos empresariais e impulsa investimentos en empresas xa existentes a través dos seus Fondos. Os Fondos entran nas sociedades para desenvolver proxectos que perseguen o aumento de valor das compañías, e procede ao des-investimento unha vez se cumpriron os obxectivos previstos.

GesCaixa Galicia xestiona dous Fondos:

- Fondo Invercaixa Galicia F.C.R.: Dirixe os seus investimentos cara á promoción e/ou fomento de empresas non-financeiras cuxos valores non coticen no primeiro mercado da Bolsa de Valores, principalmente mediante a participación temporal no seu capital.
- Fondo Social Caixagalicia F.C.R.: Promove o investimento en empresas e/ou proxectos que favorezan o desenvolvemento cultural, educativo e socioeconómico de Galicia, faciliten a integración de colectivos marxinais e/ou favorezan grupos con baixos niveis de ingresos.

A participación de GesCaixa permite:

- Dispor de fondos de financiamento. GesCaixa pode acometer operacións de calquera tamaño, ben en solitario, ou ben co-investindo con outros grupos investidores.
- Traballar en equipo cos xestores das empresas participadas.
- Dotar a empresa dun mellor horizonte comercial e tecnolóxico.
- GesCaixa achega tempo e enerxía para a consecución dos obxectivos empresariais das súas compañías participadas.

Financia o desenvolvemento empresarial a través de participacións temporais e minoritarias no capital social das empresas sen cotización oficial.

Como complemento, outorga préstamos ordinarios ou participativos a empresas participadas

- Vigo Activo, S.A. www.zonafrancavigo.com/

Vigo Activo é unha Sociedade de Capital-Risco creada en 1993 e participada polo Consorcio Zona Franca de Vigo, Caixa Vigo e a Cámara de Comercio de Vigo.

A zona de actuación preferente é Vigo e a zona sur de Galicia.

Vigo Activo é unha Sociedade de Capital-Risco cun capital de sete millóns de euros e cuxos promotores son o Consorcio da Zona Franca, a entidade bancaria Caixanova e a Cámara de Comercio, Industria e Navegación de Vigo.

Normalmente o investimento faise en empresas que empezan e xa contan cun produto ou servizo, ou tamén en empresas xa existentes mais cun grande potencial de desenvolvemento.

Vigo Activo participa no capital das empresas de forma minoritaria. Normalmente subscribindo entre o 15 e o 40% do capital, cun importe entre 600 e 600.000 euros. O período de permanencia está entre os tres e os oito anos. Unha vez transcorrido, vende a súa participación ao resto dos socios ou a terceiros.

-Ascri. (www.ascrri.org)

A Asociación Española de Capital-Riesgo e Inversión (ASCRI) nace en 1986, sen ánimo de lucro e coa vocación fundamental de desenvolver o Investimento en Capital de Empresas non cotizadas, e facilitar a interacción entre socios da Asociación. A Asociación estimula a promoción, a procura e a análise de información do sector de Capital - Risco / Capital - Investimento en España e facilita o contacto con organismos oficiais, investidor, intermediarios, escolas de negocios e outras institucións relevantes.

7.2 Sociedades de Garantía Recíproca

As Sociedades de Garantía Recíproca son sociedades mercantís cuxo obxectivo social é o outorgamento de garantías persoais por aval ou por calquera outro medio admitido en dereito distinto do seguro de caución, a favor dos seus socios para as operacións que estes realicen dentro do xiro ou tráfico das empresas das que sexan titulares.

- Afigal (www.afigal.es)

Afigal S.G.R. é unha Sociedade de Garantía Recíproca cunha dilatada experiencia no campo dos Servizos Financeiros. Afigal está formada por empresas e os seus produtos e servizos están dirixidos a elas.

As súas actividades teñen como destinataria a empresa e os seus obxectivos fundamentais son:

- Negociar e conseguir para os seus socios as mellores Liñas Financeiras e de Avais Técnicos.
- Outorgar avais financeiros, técnicos e especiais ás Pequenas e Medianas Empresas, permitindo a estas o acceso ao financiamento a longo prazo, en condicións de preferencia de tipos de interese, comisións e prazos de amortización.
- Prestar servizos de asistencia e asesoramento financeiro ás Pemes.
- Tramitar con axilidade e eficacia as operacións acollidas a Liñas de crédito subvencionadas (IGAPE, ICO, etc.).

- Sogarpo (www.sogarpo.es)

Sogarpo, S.G.R. é unha sociedade de xestión financeira que, aínda que o seu ámbito de actuación comprende toda a Comunidade Autónoma de Galicia, opera fundamentalmente nas provincias de Pontevedra e Ourense, participando nela Organismos Oficiais, Institucións, a práctica totalidade da banca establecida en Galicia e as empresas máis representativas dos distintos sectores.

A súa misión é facilitar ás PEMES, a través do seu aval, o acceso ao crédito nas mellores condicións canto a tipos de interese, comisións e prazos de amortización, así como facilitarlles o asesoramento financeiro necesario para mellorar no posible a súa xestión.

Ao ser unha Sociedade de Garantía Recíproca, está aberta a todas as pequenas e medianas empresas, as cales participan cunha cantidade simbólica no seu capital e se benefician de todas as vantaxes que, a través dela, canalizan diversos organismos públicos, entre outros.

7.3 Business Angels

Os Business Angels son persoas (físicas ou xurídicas) que invisten capital e achegan o seu know-how e experiencia a empresas con alto potencial de crecemento.

Incrementan a probabilidade de supervivencia das start-up ao chegar financiamento e experiencia directiva.

Business Angels Network Galicia (www.red-bang.net)

Tenden a investir entre 15.000 euros e 400.000 euros por proxecto, mais xeralmente invisten por debaixo de 80.000 euros.

A rede Bang promove mecanismos efectivos e alternativos ás institucións financeiras que permiten cubrir as necesidades de financiamento de novos proxectos empresariais.

As vantaxes son as seguintes:

- Investidores privados dispostos a investir no seu proxecto achegando, ao mesmo tempo, capital, experiencia e relacións empresariais.
- Contactar con investidores a través da plataforma bancat.com.
- Asesoramento na realización dun Plano de Empresa e perfil de investidor adecuado.
- Aparecer no boletín que os investidores reciben periodicamente.
- Presentación e exposición do seu proxecto en foros de investimento.

Bang pon en contacto investidores potenciais e empresas ou emprendedores que buscan financiamento.

Esta relación establécese a través dos socios fundadores da rede privada galega, CEO e demais entidades que contan entre os seus membros con investidores e emprendedores e cunha grande experiencia en planos de empresa.

Na práctica, Bang recibe proxectos empresariais a partir dos cales se diseña un plano de empresa e o que se denomina un perfil cego, que se pon a disposición dos investidores adscritos á rede.

UNIBAN (www.uniban.org)

A visión de UNIBAN consiste en dinamizar a economía no contorno universitario transferindo tecnoloxía e coñecemento a través da creación e o desenvolvemento de empresas innovadoras xeradoras de emprego de calidade e que achegan solucións novas ás necesidades da sociedade.

A misión de UNIBAN é impulsar a creación e o desenvolvemento de empresas innovadoras e de base tecnolóxica no ámbito universitario conectando emprendedores con bos proxectos con investidores dispostos a investir tempo, experiencia e diñeiro.

Os obxectivos de UNIBAN son:

- Salvar o gap investidor que existe entre os recursos financeiros dos emprendedores e os achegados por entidades financeiras e Sociedades de Capital-Risco e os recursos financeiros dos emprendedores e os desinvestimentos de Unirisco Galicia S.C.R.
- Difundir o concepto de Business Angel tanto entre emprendedores como entre posibles investidores.

7.4 Axudas e subvencións xenéricas para a creación de empresas

O apoio á cultura emprendedora ten como finalidade buscar novas alternativas e diversificar o tecido produtivo das Comunidades Autónomas. Aparecendo así liñas de axuda que pretenden facilitar o camiño ao emprendedor, este apartado céntrase naquelas que ofrece a Consellería de Asuntos Sociais, Emprego e Relacións Laborais, IGAPE, Agader, ICO e INEM. Os enderezos web destes organismos poderalos atopar no punto 8.7 desta guía. (Anexo de páxinas web de interese)

Existen outras mais debe ser o emprendedor o que faga o seguimento das mesmas.

A Consellería de Asuntos Sociais, Emprego e Relacións Laborais, a través da Dirección Xeral de Promoción do Emprego, mantén varios programas que apoian e incentivan a creación de emprego estable mediante axudas á contratación indefinida inicial e á transformación de contratos temporais en indefinidos. Por outra parte, búscase apoiar a iniciativa empresarial dos desempregados mediante o emprego autónomo e diferentes formas da economía social.

1. Apoio a emprendedores: Autoemprego e Economía Social

64

1.1 Fomento de emprego en cooperativas e sociedades laborais

O seu obxecto é promover accións e facilitar axudas e subvencións que contribúan á creación e mantemento de postos de traballo.

Tipos de axuda:

- Pola incorporación de socios colectivos ou de traballo
- Para a contratación de directores ou xerentes
- Subvención financeira de redución de tipo de interese de préstamos
- Adquisición de inmovilizado material e inmaterial.

Estas axudas son convocadas anualmente.

1.2 Promoción do emprego autónomo

O seu fin é promover aqueles proxectos que permitan aos traballadores establecerse como autónomos. Os seu beneficiarios son desempregados inscritos que proxecten a creación do seu propio posto de traballo.

Tipos de axuda:

- Subvención financeira de redución de tipo de interese de préstamos
- Rendas por inicio de actividade

Estas axudas son convocadas anualmente.

1.3 Axudas a mulleres emprendedoras. Programa EMEGA

A finalidade deste Programa é a de subvencionar o establecemento da muller como empresaria, como medio adecuado para a súa integración laboral, baixo calquera forma de sociedade, cooperativa ou establecemento como traballadora autónoma, con domicilio social e fiscal na Comunidade Autónoma de Galicia.

A axuda irá destinada a sufragar os gastos derivados de:

- A posta en marcha da actividade
- Funcionamento das empresas que teñan o inicio da súa actividade no período da convocatoria.

Estas axudas son convocadas anualmente

1.4 Creación e mantemento de centros especiais de emprego

O seu obxecto é incentivar os centros especiais de emprego como fórmulas empresariais eficaces para xerar emprego estable para persoas desempregadas con discapacidade.

Tipos de axuda:

Para a creación e ampliación de centros especiais de emprego:

- Axudas para a asistencia técnica.
- Subvención financeira de redución de tipo de interese de préstamos
- Adquisición de activo fixo

Para o mantemento dos centros especiais de emprego:

- Bonificación nas cotas da Seguridade Social e subvención do custo salarial dos postos de traballo

- Subvencións para a adaptación dos postos de traballo e eliminación de barreiras arquitectónicas.
- Subvención para o saneamento financeiro

Estas axudas son convocadas anualmente.

1.5 Axudas a persoas con discapacidade que se establezan como autónomos

Dirixido a persoas con certificado de discapacidade inscritos como demandantes de emprego que pretendan establecerse como autónomos.

Tipos de axuda:

- Subvención financeira de redución de tipo de interese de préstamos
- Rendas de inicio de actividade
- Subvención á creación do posto de traballo propio, en función do investimento en activo fixo

Estas axudas son convocadas anualmente.

1.6 Iniciativas Locais de Emprego e Iniciativas de Emprego Rural

Enténdese por Iniciativas de Emprego os proxectos empresariais de carácter privado innovadores, xeradores de emprego, promovidos e apoiados pola Xunta de Galicia ou por administracións locais de carácter territorial da Comunidade Autónoma Galega, previamente cualificados como iniciativas de emprego e inscritos como tales no rexistro administrativo habilitado a tal fin nas Delegacións Provinciais e na Dirección Xeral de Promoción do Emprego da Consellería de Asuntos Sociais, Emprego e Relacións Laborais.

Estas axudas, teñen como finalidade fomentar e promover a creación de empresas innovadoras, económica e financeiramente viables, que xeren emprego estable no ámbito local e no medio rural.

As axudas que se poden solicitar son as seguintes:

- Subvención á creación directa de emprego estable
- Subvención por asistencia técnica para a contra de expertos técnicos de alta cualificación
- Subvención financeira
- Axuda para o inicio e posta en marcha da actividade

Esta axuda regúlase polo Decreto 9/2000, do 12 de xaneiro (DOG nº18, 27/01/2000) e a súa convocatoria é de carácter anual.

1.7 Iniciativas de emprego de base tecnolóxica

Diríxese a PEMES, proxectos empresariais innovadores de contido científico e/ou tecnolóxico, previamente cualificados como iniciativas de emprego de base tecnolóxica (lebt's) e inscritos no rexistro administrativo habilitado ao efecto na Dirección Xeral de Promoción do Emprego.

Tipos de axudas:

- Á creación directa de emprego estable
- Subvención financeira de redución de tipo de interese de préstamos
- Subvención por asistencia técnica para a contratación de expertos técnicos de alta cualificación
- Apoio á función de xerencia
- Subvención gastos de inicio de actividade
- Para o mantemento de emprego estable, en función da existencia de gastos de aluguer

Estas axudas son convocadas anualmente.

2. Incentivos á contratación por conta allea

2.1 Programas de fomento da estabilidade no emprego

Esta actuación ten por obxecto o fomento da estabilidade no emprego, a través do fomento da contratación indefinida inicial ou por transformación de contratos de duración determinada, a través dos seguintes programas:

- Programa de fomento da contratación indefinida de colectivos de desempregados con maiores dificultades de inserción laboral
- Programa de fomento da estabilidade
- Programa de fomento da contratación indefinida inicial vinculada a proxectos de I+D

Tipo de axuda

- Subvencións por traballador contratado

Estas axudas son convocadas anualmente.

2.2 Incentivos á contratación indefinida de persoas con discapacidade

Dirixido a empresas que contraten con carácter indefinido traballadores discapacitados des-empregados ou procedentes de centros especiais de emprego, ou que transformen en indefinidos contratos temporais.

Tipos de axuda:

- Subvención por traballador contratado por tempo indefinido e a xornada completa.
- Para a adaptación dos postos de traballo.
- Bonificación cotas da Seguridade Social.

Estas axudas son convocadas anualmente.

2.3 Programas de incentivos á contratación por conta allea como medida de mellora da empregabilidade de colectivos desfavorecidos

O seu obxecto é establecer incentivos á contratación temporal de grupos con desvantaxes no acceso ao mercado laboral. Integra os seguintes programas:

- Programa de fomento da contratación temporal dos traballadores pertencentes a colectivos en risco de exclusión social.
- Programa dos contratos en prácticas de novos titulados e para a innovación tecnolóxica.
- Programa de fomento da contratación temporal dos desempregados incorporados ao Programa Labora.

Tipos de axuda

- Subvencións por traballador contratado

Estas axudas son convocadas anualmente.

2.4 Incentivos á contratación dirixidos a conciliar a vida laboral e familiar

Coa finalidade de promover a igualdade de oportunidades e favorecer a conciliación de vida laboral e familiar contéplanse dous tipos de axudas:

- Pola reincorporación á empresa de persoas traballadoras após un proceso de maternidade/paternidade.
- Polas contratacións de interinidade para a substitución de traballadores en excedencia para o coidado de familiares ou con redución da xornada de traballo por motivos familiar.

Tipos de axuda:

- No primeiro caso, axuda de contía igual a parte das cotas á Seguridade Social.

- No segundo, axuda económica complementaria.

Estas axudas son convocadas anualmente.

2.5 Axudas a empresarios sen asalariados dirixidas á contratación dos seu primeiro traballador fixo

Axuda á contratación do primeiro traballador fixo, sempre que pertenza a algún dos colectivos especificados na convocatoria, contemplándose a posibilidade de contratación de familiares que teñan a consideración de traballadores autónomos.

Tipo de axuda

- Subvención equivalente a un 30% da base mínima de cotización correspondente ao grupo de cotización do traballador.

Estas axudas son convocadas anualmente.

O **Instituto Galego de Promoción Económica (IGAPE)** é un instrumento para a promoción e o fomento do investimento produtivo en Galicia

De entre todas as posibilidades que ofrece, preséntanse a continuación as dúas liñas xenéricas máis adecuadas para emprendedores que inicien a súa actividade:

1. Programa Emprendedores, que pretende favorecer a aparición de novos emprendedores e a creación de novas iniciativas mediante:

- Apoio á formación e á elaboración do plano de empresa.
- Apoios á implantación: concesión de subvencións aos investimentos e gastos de posta en marcha, préstamos, mediación na concesión de recursos financeiros, apoios á creación de viveiros de empresas e servizos de titoría.

2. Microcréditos: Axuda para a adquisición de activos fixos. Coas características que che mostramos a continuación.

Contía máxima do préstamo	25.000 euros
Investimentos	Activos fixos
Garantías	Aval de SRG
Solicitudes	Preséntanse no IGAPE

Tamén no ámbito da Comunidade Autónoma de Galicia, estanse aplicando diversos programas de ámbito local ou comarcal, cuxo fin é promover o desenvolvemento económico en zonas rurais. Aínda que a xestión depende dos denominados Grupos de Acción Local, son coordinados a través da **Axencia Galega de Desenvolvemento Rural – AGADER**. Actualmente están en vigor os programas Leader +, Proder II e Agader.

Poderase obter máis información a través do Grupo de Acción Local que opere en cada zona, cuxos datos de contacto serán facilitados nos concellos ou directamente en AGADER.

A nivel estatal existe a posibilidade de acudir a préstamos en condicións vantaxosas articulados a través do **Instituto de Crédito Oficial (ICO)**.

De entre todas as posibilidades que ofrece, preséntanse a continuación as dúas liñas xenéricas máis adecuadas para emprendedores que inicien a súa actividade:

1. Liña PEME: Ten como obxectivo financiar en condicións preferentes os investimentos en activos fixos produtivos levadas a cabo por Pemes. Está destinado a pequenas e medianas empresas (menos de 250 traballadores) de calquera sector económico que realicen investimentos en España, finánciase ata o 70% do proxecto de investimento neto.

2.Liña de Microcréditos para España: Ten como obxectivo financiar a posta en marcha de pequenos negocios ou microempresas por parte de persoas que carezan de garantías bancarias ou aval. Está destinada para todas aquelas persoas que, por careceren de garantías, non teñan acceso a outro tipo de financiamento, finánciase ata o 95% do investimento a realizar, cun límite de 25.000 euros.

Solicítanse na maioría das entidades financeiras.

70

Por último, aqueles emprendedores que teñan dereito á prestación por desemprego, poderán solicitar o pagamento único no **Instituto Nacional de Emprego – INEM**, de maneira que perciban dunha soa vez e de forma anticipada a mencionada prestación, facilitando así poder acometer os investimentos iniciais.

No caso de emprendedores que se dean de alta como autónomos, cando non sexan persoas cun grao de discapacidade igual ou superior ao 33%, unicamente percibirase un máximo do 20% desta prestación no momento inicial, destinándose a cantidade restante á redución das cotas mensuais que este deberá de aboar á Seguridade Social.

Esta axuda está regulada pola Lei 45/2002, do 12 de decembro, de medidas urxentes para a reforma do sistema de protección por desemprego e mellora da ocupabilidade.

8. Recursos á disposición do emprendedor

8.1 Recursos de proximidade para a creación de empresas

Calquera emprendedor dispón dunha serie de medios no seu contorno que lle facilitan asesoramento e información.

As entidades de apoio son unha serie de organismos que ofrecen asesoramento e orientación en todas as fases do proceso de creación dunha empresa.

Estas entidades están constituídas por un conxunto de persoas repartidas por todo o territorio da Comunidade Autónoma de Galicia, dedicadas á atención a potenciais emprendedores.

Os servizos que se poden obter das entidades de apoio son moi variados, mais baséanse fundamentalmente en orientar ao emprendedor en todas as fases do proceso de creación dunha empresa e en rencamiñalo cara a outras entidades que lle poidan prestar apoio. Estes servizos adoitan ser gratuítos.

Algunhas das entidades de apoio da Comunidade Galega son as seguintes:

1. Organismos e outras entidades de ámbito autonómico Xunta de Galicia: www.xunta.es

Consellerías e Delegacións Provinciais

- Consellerías

CONSELLERÍA DA PRESIDENCIA, RELACIÓNS INSTITUCIONAIS E ADMINISTRACIÓN PÚBLICA

Edifícios Administrativos S. Caetano, s/n

15704 Santiago de Compostela

Tlf.: 981 54 54 00

Fax: 981 54 42 26

Páx. web: www.xunta.es/conselle/preadm/index.htm

E-mail: gabinete.presidencia@xunta.es

CONSELLERÍA DE ECONOMÍA E FACENDA

Edifícios Administrativos S. Caetano, s/n

15704 Santiago de Compostela

Tlf.: 981 54 54 00

Fax: 981 54 41 25

Páx. web: www.economiaefacenda.org/

E-mail: secretaria.gab@conse.cixtec.es

CONSELLERÍA DE POLÍTICA TERRITORIAL, OBRAS PÚBLICAS E VIVENDA

Edifícios Administrativos S. Caetano, s/n

15704 Santiago de Compostela

Tlf.: 981 54 54 00

Fax: 981 54 45 29

Páx. web: www.xunta.es/conselle/ot/index.htm

E-mail: gabinete.cptopv@xunta.es

CONSELLERÍA DE EDUCACIÓN E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA

Edifícios Administrativos S. Caetano, s/n

15704 Santiago de Compostela

Tlf.: 981 54 54 00

Fax: 981 54 44 43

Páx. web: www.edu.xunta.es/portal/index.jsp

E-mail: gc@edu.xunta.es

72

CONSELLERÍA DE INNOVACIÓN, INDUSTRIA E COMERCIO

Edifícios Administrativos S. Caetano, s/n

15704 Santiago de Compostela

Tlf.: 981 54 54 00

Fax: 981 54 49 49

Páx. web: www.xunta.es/conselle/in/index.htm

E-mail: prensa.industria@xunta.es

CONSELLERÍA DE POLÍTICA AGROALIMENTARIA E DESENVOLVEMENTO RURAL

Edifícios Administrativos S. Caetano, s/n

15704 Santiago de Compostela

Tlf.: 981 54 54 00

Fax: 981 54 57 59

Páx. web: www.xunta.es/conselle/ag/organica/index.htm

E-mail: gabinete.agri@xunta.es

CONSELLERÍA DE CULTURA, COMUNICACIÓN SOCIAL E TURISMO

Edificios Administrativos S. Caetano, s/n
15704 Santiago de Compostela
Tlf.: 981 54 54 00
Fax: 981 54 48 02
Páx. web: www.xunta.es/conselle/cultura/index.htm
E-mail: cultura@xunta.es

CONSELLERÍA DE SANIDADE

Complexo Administrativo San Lázaro, s/n
15703 Santiago de Compostela
Secretaría Xeral
Tlf.: 981 54 27 26
981 54 27 27
Fax: 981 54 18 65
Páx. web: www.xunta.es/conselle/csss/index.htm
E-mail: gabinete.sanidade@sergas.es

CONSELLERÍA DE PESCA E ASUNTOS MARÍTIMOS

Edificios Administrativos S. Caetano, s/n
15704 Santiago de Compostela
Tlf.: 981 54 54 00
Fax: 981 54 46 96
Páx. web: www.xunta.es/conselle/pe/index.htm
E-mail: pesca@xunta.es

CONSELLERÍA DE XUSTIZA, INTERIOR E ADMINISTRACIÓN LOCAL

Edificios Administrativos S. Caetano, s/n
15704 Santiago de Compostela
Tlf.: 981 54 54 00
Fax: 981 54 46 96
Páx. web: www.xunta.es/conselle/xi/index.htm
E-mail: xustiza@xunta.es

CONSELLERÍA DE FAMILIA, XUVENTUDE, DEPORTE E VOLUNTARIADO

Edificios Administrativos S. Caetano, s/n
15704 Santiago de Compostela
Tlf.: 981 54 54 00
Fax: 981 54 56 26
Páx. web: www.xunta.es/conselle/fm/index.htm
E-mail: conselleria.familia@xunta.es

CONSELLERÍA DE MEDIO AMBIENTE

Complexo Administrativo S. Lázaro, s/n
15781 Santiago de Compostela
Secretaría Xeral
Tlf.: 981 54 17 07
Fax: 981 54 17 03
Páx. web: www.xunta.es/conselle/cma/gl/index.htm
E-mail: webmaster.cma@xunta.es

CONSELLERÍA DE ASUNTOS SOCIAIS, EMPREGO E RELACIÓNS LABORAIS

Complexo Administrativo S. Lázaro, s/n
15781 Santiago de Compostela
Secretaría Xeral
Tlf.: 981 54 73 22 / 981 54 73 23
Fax: 981 54 69 69
Páx. web: www.xunta.es/conselle/as/index.htm
E-mail: web.cas@xunta.es

CONSELLERÍA DE EMIGRACIÓN

Edificios Administrativos San Caetano
San Caetano s/n
15704 Santiago de Compostela
Tlf: 981 54 54 00
Páx. web: www.xunta.es/conselle/em/
E-mail: emigracion.inmigración@xunta.es

74

- Delegacións Provinciais

Servizos de Información e Atención ao Cidadán. Oficinas de Información nas Delegacións da Xunta:

A Coruña:

DELEGACIÓN DA CONSELLERÍA DA PRESIDENCIA, RR. II. E ADMÓN. PÚBLICA	OFICINA DE ATENCIÓN AO CIDADÁN Edificio Administrativo Monelos Salvador de Madariaga, s/n. baixo Tlf. 981 - 18 22 80 / 18 22 81 Fax.: 981 - 18 44 57 15008 A Coruña
DELEGACIÓN CONSELLERÍA DE XUSTIZA, INTERIOR E ADMINISTRACIÓN LOCAL	R/ Fernando Macías, 18-20, 1º Tlf.: 981 - 18 58 99 *Fax: 981 - 18 57 61 15071 A Coruña

DELEGACIÓN CONSELLERÍA DE CULTURA, COMUNICACIÓN SOCIAL E TURISMO	R/ Durán Loriga, 3 - 7º Tlf.: 981 - 18 56 92 * Fax: 981 - 18 58 91 15003 A Coruña
DELEGACIÓN CONSELLERÍA DE PESCA E ASUNTOS MARÍTIMOS	Casa do Mar – R/ Ramón e Cajal, nº 1 - 5ª Planta Tlf.: 981 - 18.20.00 * Fax.: 981 - 18.20.27 15006 A Coruña
DELEGACIÓN CONSELLERÍA DE FAMILIA, XUVENTUDE E VOLUNTARIADO	Avda. do Exército, nº 2 - 1º Tlf.: 981 - 18.57.18 * Fax.: 981 - 18.57.01 15006 A Coruña
DIRECCIÓN PROVINCIAL DO SERVIZO GALEGO DE SAÚDE (SERGAS)	R/ Durán Loriga, 3. Baixo. Tlf.. 981 - 18.56.02 * Fax.: 981 - 15.56.78 15003 A Coruña

Lugo:

DELEGACIÓN CONSELLERÍA DA PRESIDENCIA, RR.II. E ADMINISTRACIÓN PÚBLICA	OFICINA DE ATENCIÓN AO CIDADÁN Edificio Administrativo da Xunta de Galicia Ronda da Muralla, nº 70, baixo Tlf. 982 - 29.45.71 // 74 // 79 Fax 982 - 29.40.67 // 70 27071 Lugo
DIRECCIÓN PROVINCIAL DO SERVIZO GALEGO DE SAÚDE (SERGAS)	Montevideo, 9 - 1º andar Tlf. 982 - 29 69 11 * Fax 982 - 29 69 07 27071 Lugo
DELEGACIÓN CONSELLERÍA DE PESCA E ASUNTOS MARÍTIMOS	Avda. Ramón Canosa, s/n Tlf.: 982 - 55 17 69 * Fax: 55 17 68 27863 Viveiro

Ourense:

DELEGACIÓN DAS CONSELLERÍAS DE PRESIDENCIA E DE CULTURA	Avda. da Habana, 79, baixo Tlf.: 988 - 38 60 01 * Fax.: 988 - 38 60 03 32004 Ourense e-mail: ourense.info.cidadan@xunta.es
--	--

DELEGACIÓN CONSELLERÍA DE EDUCACIÓN E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA	Concello, 11. Baixo Tlf. 988 - 38 66 60 * Fax 988 - 38 66 00 32003 Ourense e-mail: ourense.info.cidadan@xunta.es e-mail: info.cidadan.ed.ou@xunta.es
DIRECCIÓN PROVINCIAL DO SERVIZO GALEGO DE SAÚDE (SERGAS)	Xoán XXIII, 27 - 29, 1º Tlf. 988 - 38 55 95 (Central) * Fax: 988 - 38 55 60 32003 Ourense e-mail: ourense.info.cidadan@xunta.es
DELEGACIÓN CONSELLERÍA DE INNOVACIÓN, INDUSTRIA E COMERCIO	Curros Enríquez, 1, 4º Tlf. 988 - 38 67 43 * Fax: 988 - 38 67 27 32003 Ourense e-mail: ourense.info.cidadan@xunta.es
DELEGACIÓN CONSELLERÍA DE XUSTIZA, INTERIOR E ADMINISTRACIÓN LOCAL	Camiño Vello-Prado Lonia, s/n Tlf.: 988 - 38 63 83 * Fax.: 988 - 38 63 84 32004 Ourense e-mail: ourense.info.cidadan@xunta.es
DELEGACIÓN CONSELLERÍA DE SANIDADE	Avda. de Zamora, nº 13 Tlf.: 988 - 38 63 00 (Central) * Fax: 988 - 38 63 02 32005 Ourense e-mail: ourense.info.cidadan@xunta.es
DELEGACIÓN CONSELLERÍA DE POLÍTICA AGROALIMENTARIA E DESENVOLVEMENTO RURAL	R/ Florentino López Cuevillas, 4-6 Telf.: 988 - 38 64 57 * Fax: 988 - 38 65 66 32003 Ourense e-mail: ourense.info.cidadan@xunta.es
DELEGACIÓN CONSELLERÍA DE POLÍTICA TERRITORIAL, OBRAS PÚBLICAS E VIVENDA	DELEGACIÓN PROVINCIAL DO IGVS R/ Sáenz Díez, 1 Tlf.: 988 - 38 62 36 * Fax.: 988 - 38 62 40 32003 Ourense e-mail: ourense.info.cidadan@xunta.es

Pontevedra:

DELEGACIÓN CONSELLERÍAS DA PRESIDENCIA, AGRICULTURA E DE CULTURA	R/ Benito Corbal, 47. Baixo. Tlf.: 986 - 80 54 91 * Fax.: 986 - 80 55 09 36001 Pontevedra
DELEGACIÓN CONSELLERÍA DE EDUCACIÓN E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA	Montero Ríos, s/n. Baixo. Tlf.: 986 - 80 59 38 * Fax.: 986 - 80 59 37 36001 Pontevedra
DELEGACIÓN CONSELLERÍA DE POLÍTICA TERRITORIAL, OBRAS PÚBLICAS E VIVENDA	DELEGACIÓN PROVINCIAL DO IGVS Alcalde Hevia, 7. Baixo. Tlf.: 986 - 80 56 10 // 11 * Fax.: 986 - 80 56 63 36001 Pontevedra
DELEGACIÓN CONSELLERÍA DE INNOVACIÓN, INDUSTRIA E COMERCIO	Eduardo Pondal, 64. Baixo Tlf. 986 - 80 52 40 * Fax 986 - 80 52 47 36071 Pontevedra

Vigo:

OFICINA DE ATENCIÓN AO CIDADÁN	Edificio Administrativo da Xunta de Galicia Concepción Arenal, 8 Tlf.: 986 - 81 76 05 // 06 * Fax.: 986 - 81 76 16 36201 Vigo
DIRECCIÓN PROVINCIAL DO SERVIZO GALEGO DE SAÚDE (SERGAS)	García Barbón, 51 Tlf.: 986 - 81 41 18 * Fax: 986 - 81 41 16 36201 Vigo

Ferrol:

OFICINA DE ATENCIÓN AO CIDADÁN (FERROL)	Edificio Administrativo da Xunta de Galicia Praza Camilo José Cela, s/n Tlf. 981 - 33 70 16 Fax 981 - 33 70 13 15403 Ferrol
--	---

Organismos Autónomos e Sociedades Públicas

- IGAPE E OFICINAS TERRITORIAIS

SEDE CENTRAL DO IGAPE EN SANTIAGO DE COMPOSTELA

Complexo Administrativo San Lázaro, s/n
15703 Santiago de Compostela
Tlf.: 902 30 09 03
Páx. web: www.igape.es
E-mail: informa@igape.es

OFICINA TERRITORIAL DO IGAPE NA CORUÑA

Praza de Pontevedra, 22-2º
15003 A Coruña
Tlf.: 981 18 22 39
Fax: 981 18 22 40
E-mail: coruña@igape.es

OFICINA TERRITORIAL DO IGAPE EN FERROL

Edificio de usos múltiples
Praza Camilo José Cela, s/n
15403 Ferrol
Tlf.: 981 33 71 03
Fax: 981 33 71 06
E-mail: ferrol@igape.es

OFICINA TERRITORIAL DO IGAPE EN PONTEVEDRA

R/ Michelena, 30
36001 Pontevedra
Tlf.: 986 80 53 05
Fax: 986 80 53 08
E-mail: pontevedra@igape.es

OFICINA TERRITORIAL DO IGAPE EN VIGO

Edificio Administrativo da Xunta de Galicia
R/ Concepción Arenal, 8-4ª planta
36201 Vigo
Tlf.: 986 81 73 66
Fax: 986 81 73 61
E-mail: vigo@igape.es

OFICINA TERRITORIAL DO IGAPE EN LUGO

Xunta de Galicia Edificio Administrativo
Ronda da Muralla, Nº 70
27071 Lugo
Tlf.: 982 29 40 32
Fax: 982 29 40 40
E-mail: lugo@igape.es

OFICINA TERRITORIAL DO IGAPE EN OURENSE

Rúa Valle Inclán, 2
32003 Ourense
Tlf.: 988 22 24 70
Fax: 988 22 99 16
E-mail: ourense@igape.e

AGADER

Axencia Galega de Desenvolvemento Rural
Avda. do Camiño Francés, 10-Baixo
15771 Santiago de Compostela
Tlf.: 981 54 73 54
Fax: 981 54 73 81
Páx. web: <http://agader.xunta.es>
E-mail: infoagader@xunta.es

SOCIEDADE PARA O DESENVOLVEMENTO COMARCAL DE GALICIA

Sociedade para o Desenvolvemento Comarcal de Galicia
Estrada Santiago-Noia Km 3
15896 - A Barcia
Santiago de Compostela
Tlf.: 981 542 608 –
Fax: 981 542 564

CENTRO EUROPEO DE EMPRESAS E INNOVACIÓN DE GALICIA S.A.

BIC GALICIA

Barrio de San Lázaro, s/n
Edificio IGAPE 3º
Aptdo. de Correos 2174
Tlf.: 981 54 68 23
Fax.: 981 54 68 32
E- 15703 SANTIAGO
Páx. web: www.bicgalicia.es/
E-mail: bicgalicia@bicgalicia.es

- UNIVERSIDADES

i. Servizos de Apoio Técnico das Universidades:

Universidade da Coruña

Oficina de Transferencia de Resultados de Investigación (OTRI)

Edificio de Servizos Centrais de Investigación

Campus de Elviña, s/n

15071 A Coruña

Tel.: 981 16 70 00 (Central telefónica Universidade)

Tel.: 981 16 71 73 (OTRI)

Páx. web: www.otri.udc.es/

E-mail: ucotri@udc.es

Universidade de Santiago de Compostela

Vicerrectorado de Investigación e Innovación

Tel.: 981 56 31 00 (Central telefónica Universidade)

Páx. web: <http://imaisd.usc.es>

E-mail: [Santiago\[@usc.es\]](mailto:Santiago[@usc.es)

Universidade de Vigo

Empresa e Innovación

Tel.: 986 81 20 00

Páx. web: www.uvigo.es/empresa/index.gl.htm

E-mail: correo.uvigo.

FEUGA (Fundación Empresa-Universidad Gallega)

R/ Rúa López Gómez de Marzoa, s/n

15705 Santiago de Compostela

Delegación: Área Comercial, local A9,

Tlf.: 981 53 41 80

Fax: 981 52 43 51

Páx. web: www.feuga.es

Campus Universitario Vigo

Edificio CACTI-FEUGA Lagoas

Marcosende 36280 VIGO

Tlf.: 986 81 26 65

Fax: 986 81 26 66

Páx. web: www.feuga.cesga.es

E-mail: amontero@feuga.es

UNIEMPRENDE

Tlf.: 900 100 981

Páx. web: www.uniemprende.com

E-mail: uniemprende@usc.es

FUNDACIÓN UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Centro universitario de Riazor, CUR.

R/ Almirante Lángara, s/n. Planota baja.

15011 A Coruña

Tlf.: 981 16 70 00

Fax: 981 16 70 40 Ext. 1136

Páx. web: www.fundacion.udc.es/

E-mail: fundacion@udc.es

SAPes (Servizo de Asesoramento e Promoción do Estudiante)

A Coruña

R/ Rúa do Francés, Campus da Zapateira

C.P.: 15071

Tlf.: 981 16 7050. Ext.: 2904

Fax: 981 16 70 75. Ext.: 2917

E-mail: sape@six.udc.es

Ferrol

R/ Dr. Vázquez Cabrera, Campus de Esteiro

C.P.: 15043

Tlf.: 981 33 74 00. Ext: 3672

Fax: 981 33 74 56. Ext: 3651

E-mail: sapefer@six.udc.es

OTRI (Oficina I+D); OFOE (Oficina de Orientación ao Emprego); OFIE (Oficina de Iniciativas Empresariais)

Edificio CACTI - Campus Universitario

E-36310 Vigo

Tlf.: 986 81 20 52 / 986 81 22 36

Fax: 986 81 21 40

E-mail: otri@uvigo.es

Edificio administrativo. Campus As Lagoas

32004 Ourense

Tlf.: 988 38 71 65

E-mail: ofie_ou@vigo.es

OSIX (Oficina de Servizos Integrados á Xuventude)
Casa do Francés. A Zapateira s/n
15071 A Coruña
Tlf.: 981 16 70 00. Ext: 2905
Fax: 981 16 70 75
Páx. web: www.usc.es/coies/emprego
E-mail: osixfix@six.udc.es

2. Organismos e entidades de ámbito provincial, comarcal e/ou local

a. Organismos provinciais de desenvolvemento

i. Instituto Lucense de Desenvolvemento Económico e Social (INLUDES)

Tlf.: 982 26 00 49
Páx. web: www.diputacionlugo.org/html/inludes.htm

ii. Instituto Ourenán de Desenvolvemento Económico (INORDE)

R/ Progreso, nº 28
32003 Ourense
Tlf.: 988 39 10 85
Fax: 988 39 19 63
Páx. web: www.inorde.com
E-mail: inorde@inorde.es

iii. Deputación Provincial de Ourense. Unidade de Promoción e Desenvolvemento (UPD)

R/ Progreso,32
32003 Ourense
Tlf.: 988 38 51 91
Páx. web: <http://upd.depourense.es/INTRO.htm>
E-mail: upd@depourense.es

b. REDE DE GRUPOS DE ACCIÓN LOCAL PARA O DESENVOLVEMENTO RURAL (AGADER)

Avenida do Camiño Francés, 10 baixo
15771 Santiago de Compostela
Tlf.: 981 54 73 55
Fax: 981 54 73 81
Páx. web: <http://agader.xunta.es>
E-mail: infoagader@xunta.es

Os grupos de acción local son as entidades asociativas público-privadas sen ánimo de lucro encargadas da planificación, aplicación e xestión dos programas de desenvolvemento rural Leader +, Proder II e Agader. A relación de grupos segundo programas é a seguinte:

PRODER II

1- Costa Ártabra

FIMO Edificio de Usos Múltiples
Punta Arnela, s/n A Malata
15405 Ferrol (A Coruña)
Teléfono: 981.33.33.98
Fax:981.37.30.62
e-Mail:info@costaartabra.org

2- Mariña Occidental

Centro Comarcal de Lodeiro s/n;
27850 Viveiro (Lugo)
Teléfonos: 982.56.34.17
Fax:982.56.34.17
fundacmarinaocc@yahoo.es

3- Terra das Mariñas

Rúa S. Marcos, s/n ;
15318 Abegondo (A Coruña)
Teléfonos: 981.66.95.32
Fax:981.67.35.74
e-Mail: info@terradasmarinas.com

4- Sar – Ulla

Rueiro de Figueiriñas, 5 A
15705 Santiago de Compostela (A Coruña)
Teléfono: 981.55.43.21
Fax: 981.55.43.90
e-Mail: adrsarulla@terra.es

5- Muros – Noia

Frei Lois Rodríguez, 9, baixo
15250 Noia (A Coruña)
Teléfonos: 981.84.20.93 (Noia)
981.86.78.22 (Muros)
Fax: 981.82.54.02 (Noia)
981.86.78.22 (Muros)
e-Mail: fcnoia@teleline.es

6-Deloa

A Escravitude, s/n;
15900 Cruces, Padrón (A Coruña)
Teléfonos: 981.81.70.00 / 981.22.39.27
981.50.91.21 (Videoconferencia)
Fax: 981.81.70.01 / 981.22.46.59
Mail:equiposdeloa@deloa.es

7- Salnés

Paseo da Calzada, s/n;
36630 Cambados (Pontevedra)
Teléfonos: 986.52.60.13 / 986.52.40.12
Fax: 986.52.40.12 / 986.54.33.66
e-Mail: exposalnes@xunta.es
fsalnes@cetadec.net
proder@salnes.info

8- Pontevedra

R/ Santa Clara, 4, 2º;
36002 Pontevedra
Teléfono: 986.10.81.44
Fax: 986.10.80.09
e-Mail: proderpontevedra.xerencia@mundo-r.com
proderpontevedra.administracion@mundo-r.com

9- Morrazo

Av. Daniel Castelao, 2;
36940 - Cangas do Morrazo (Pontevedra)
Teléfonos: 986.30.44.74
Fax: 986.30.44.74
e-Mail: fmorrazo@cetadec.net

10- Mancomunidad de Vigo

Rúa Elduayen, 36 – soto 2;
36202 VIGO
Teléfonos: 986.44.30.30
e-Mail: victor.varela@maiv.org.es

11- Baixo Miño

Rúa Colón, 2 - Área Panorámica;
36700 Tui (Pontevedra)
Teléfonos: 986.60.71.48
Fax: 986.60.71.49
e-Mail: anagomez@telefonica.net

LEADER +

1- Euro Eume

Rúa Capela, 21;
15320 As Pontes (A Coruña)
Teléfonos: 981.44.07.29 / 981.44.06.68
Fax: 981.44.06.68
e-Mail: infor@euroeume.org

2- Terras de Miranda

Fundación Comarcal A Mariña Central, Alfonso VII, 31-1º (Casa da Cultura);
27740 Mondoñedo (Lugo)
Teléfono: 982.50.71.11
Fax: 982.52.44.07
e-Mail: terrasmiranda@diputacionlugo.org

3- Terra Chá

R/ Carmiña Prieto Rouco, s/n (Oficina comarcal Xunta de Galicia); 27800 Vilalba (Lugo)
Teléfonos: 982.51.23.69 / 982.52.30.13
Fax: 982.51.23.69
e-Mail: ftcha@cetadec.net

4- Terras do Miño

Torre Fortaleza San Paio de Narla;
27220 Friol (Lugo)
Oficina de atención ao público:
Ronda da Muralla, 140 27004 LUGO
Teléfonos: 982.22.78.12 / 982.26.53.43
Fax: 982.24.30.06
leader.plus@diputacionlugo.org

5- Ordes

Edifícios Admvos. da Xunta de Galicia, R/ General Mola, s/n;
15680 Ordes (A Coruña)
Teléfonos: 981.69.78.32 / 981.68.29.35
Fax: 981.69.78.32
e-Mail: asdecomor.domingo@telefonica.net
asdecomor@telefonica.net

6- Neria

Rúa Buenaventura Castro Rial, S/n;
15270 Cee (A Coruña)
Teléfono: 981.70.60.28
Fax: 981.70.62.97
e-Mail: asocneria@jet.es

7- Portodemouros

R/ Pastoriza, 3;
15810 Arzúa (A Coruña)
Teléfonos: 981.81.50.30 / 981.55.33.90 (IDC)
Fax: 981.50.01.97 / 981.59.08.75 (IDC)
e_Mail: leader@idcdg.com

8- Ulla – Umia

Rúa Alfonso VII, 2;
36650 Caldas de Reis (Pontevedra)
Teléfono: 986.53.90.77
Fax: 986.54.05.58
e-Mail: adr@adr-ullaumia.es
Web www.adr-ullaumia.es

9-Montes

Praza da Igrexa, 1;
36550 - Forcarei, Forcarei (Pontevedra)
Teléfono: 986.75.50.47
Fax: 986.75.50.47
e-Mail: LEADERMONTES@terra.es

10- Ribeira Sacra Lucense

R/Pescaderias,1;
27400 Monforte de Lemos (Lugo)
Teléfonos: 982.42.42.61 / 982.42.41.41
Fax: 982.42.41.41
e_Mail: asociacionriolor@hotmail.com

11- Río Lor

Avenida de Galicia, s/n (ao lado da praza da Capela);
27350 Rubián, Bóveda (Lugo)
Teléfonos: 982.42.42.61 / 982.42.41.41
Fax: 982.42.41.41
e_Mail: asociacionriolor@hotmail.com

12- Valmiño

Rúa Feira Nova, s/n (campo da feira);
32001 Ourense
Teléfono: 988.51.00.83
Fax: 988.37.41.73
e_Mail: valminius@telefonica.net

13- Condado – Paradanta

Centro Comarcal A Paradanta
R/Silleda s/n;
36880-A Cañiza (Pontevedra)
Teléfonos: 986.65.23.29 / 986.66.33.29
Fax: 986.65.23.29 / 986.66.33.28
e-Mail: fparadanta@cetadec.net

14- País do Bibei - Ribeira do Sil

Praza dos Amigos, s/n;
32730 Xunqueira de Espadañedo (Ourense)
Teléfonos: 988.29.11.20 / 988.33.22.24
Fax: 988.29.12.82 / 988.33.20.25
e-Mail: bibei@wanadoo.es

15- Monterrei – Verín

Montemaior 10, local 8;
32600, Verin (Ourense)
Teléfono: 988.59.20.22
Fax: 988.59.20.07
e-Mail: avillarino@worldonline.es
fverin@cetadec.net

16- Val do Limia

R/ Sta. María La Real, 39, baixo;
32860 Terrachán, Entrimo (Ourense)
Teléfonos: 988.43.49.00
Fax: 988.43.47.98
e-Mail: adim@idcdg.com

AGADER

1- Ortegal

R/ Eusebio Dávila, 12, baixo
15330 Ortigueira (A Coruña)
Teléfono: 981.42.22.07
Fax: 981.42.22.07
e-Mail: f.Ortegal@terra.es

2- Betanzos

Praza Constitución, 1;
15300 Betanzos (A Coruña)
Teléfono: 981.77.64.55
Fax: 981.77.64.56
e-Mail: fbetanzos@cetadec.net

3- Bergantiños

R/ A Camposa, s/n, Estr. Buño-Malpica, km 0,5, Centro Comarcal Bergantiños;
15111 Buño, Malpica de Bergantiños (A Coruña)
Teléfonos: 981.71.10.70 / 981.70.73.00
Fax: 981.70.73.99 / 981.71.10.70
e-Mail: fbergantinos@cetadec.net
adbergantinos@yahoo.es

4- Trastámara

Casa da Cultura de A Baña, Rúa dos Dolores, s/n;
15863 A Baña (A Coruña)
Teléfono: 981.81.76.05
Fax: 981.81.76.06
e-Mail: trastamara@idcdg.com

5- A Ulloa

Avda. Compostela, 57, baixo;
27200 Palas de Rei (Lugo)
Teléfono: 982.37.41.31
Fax: 982.37.41.31
e-Mail: fulloa@cetadec.net

6- Eo – Rodil

Avda. de Galicia, 36, 2º;
27100 A Fonsagrada (Lugo)
Teléfono: 982.34.03.67
Fax: 982.34.03.67
e-Mail: ffonsagrada@cetadec.net

7- Carballiño

Centro Comarcal do Carballiño - Avda. Pontevedra, km 27;
32500 O Carballiño (Ourense)
Teléfonos: 988.27.23.51 / 988.53.02.52
Fax: 988.27.23.51
e-Mail: fcarballino@cetadec.net

8- Avinza

Rúa do Portelo, 4;
32660 Allariz (Ourense)
Teléfono: 988.44.22.10
Fax: 988.44.23.62
e-Mail: adl@allariz.com

9- Valdeorras

Praza Ramón Otero Pedrayo, 11 Casa Grande de Viloira;
32315 O Barco de Valdeorras (Ourense)
Teléfono: 988.32.19.05
Fax: 988.34.70.04
e-Mail: fundacion@valdeorras.com

10- Conso – Frieiras

Avenida Beato Sebastián Aparicio, s/n;
32540 A Gudiña (Ourense)
Teléfono: 988.59.40.03
Fax: 988.59.40.03
e-Mail: cidconso-frieiras@idcdg.com

LEADER + INTERAUTONÓMICOS

1- Ponte dos Santos

Casa do Concello; Praza de España, 1;
27700 - Ribadeo (Lugo)
Teléfonos: 982.12.00.71 (Ribadeo) / 985.63.60.81 (Castropol)
Fax: 982.12.08.38 (Ribadeo)
e-Mail: ptesantos@eresmas.com

2- Ancares

R/ Rosalía de Castro, s/n;
27667 - As Nogais (Lugo)
Teléfono: 982.36.42.50
Fax: 982.36.41.50
e-Mail: redrural@ancares.info

3- Peña Trevinca

Rúa do Campo, 15;
32360 - A Veiga (Ourense)
Teléfono: 988.33.83.11
Fax: 988.33.83.13
e-Mail: correo@euroagro.es

c. Fundacións comarcais

Fundacións Comarcais

Web: www.comarcasdegalicia.com/

www.cetadec.net/

E-mail: comarcas@xunta.es

Fundación Ordes

As Casillas, s/n

15680 Ordes

Tlf.: 981 688 386 / 981 688 341

Fax: 981 697 547

E-mail: fordes@cetadec.net.

Fundación Bergantiños

Estrada Buño-Malpica, Km. 0,5

15111 Malpica de Bergantiños

Tlf.: 981 711 070

Fax: 981 711 070

E-mail: fdebergantinos@cetadec.net

Fundación Ortegal

Real, 12 Baixo

15330 Ortigueira

Tlf./Fax: 981 422 207

E-mail: f.ortegal@terra.es

Fundación Terra de Melide

Cantón de San Roque 17-1º

15800 Melide

Tlf./Fax: 981 507 244

E-mail: ftmelide@cetadec.com

Fundación Arzúa

Lugo 29-Baixo

15810 Arzúa

Tlf./Fax: 981 508 114

E-mail: farzua@icetadec.net

Fundación Noia

Frei Luís Rodríguez Nº9, Baixo

15200 Noia

Tlf.: 981 842 093

Fax: 981 825 402

E-mail: fcnoia@teletel.es

Fundación Muros

Rúa real,31, 1º e 2º

15250 Muros

Tlf./Fax: 981 867 822

E-mail: fcmuros@teleline.es

fmuros@ctadec.net

Fundación Terra Chá

Oficina Comarcal da Xunta de Galicia

Carmiña Prieto Rouco, s/n

27800 Vilalba

Tlf./ Fax: 982 52 30 13/ 982 512 369

E-mail: ftcha@cetadec.net

E-mail:leadertcha@cetadec

Fundación Terra de Lemos

Centro Comarcal Terra de Lemos - N-120 Km 519

27400 Monforte de Lemos

Tlf. 982 416 046

Fax: 982 416 046

E-mail: ftlemos@comarcasdeg Galicia.com

Fundación Fonsagrada

Avda. Galicia, 36 - 2º

27100 A Fonsagrada

Tlf./Fax: 982 340 367

E-mail: ffonsagrada@cetadec.net

Fundación A Ulloa

Avd. de Compostela, 57 Baixo;

27200 Palas de Rei

Tlf./Fax: 982 374 131

E-mail: fulloa@cetadec.net

Fundación Os Ancares

Avd. de Madrid, 3 Baixo;

27640 Becerreá

Tlf./Fax: 982 360 070

E-mail: fancares@cetadec.net

Fundación A Mariña Occidental

Cervantes, s/n. Claustros de San Francisco;

27850 Viveiro

Tlf.: 982 563 601 / 605 860 681

Fax: 982 563 601

E-mail: fundacmarinaocc@yahoo.es

Fundación Valdeorras

Pza. Otero Pedraio, 11
32315 O Barco de Valdeorras
Tlf.: 988 321 905
Fax.: 988 321 904
E-mail: fundacion@valdeorras.com

Fundación Terra de Celanova

Centro Comarcal de Celanova, s/n
Vilanova Dos Infantes
32816 Celanova
Tlf.: 988 432 110/988 432 267
Fax: 988 431 271
E-mail: ftcelanova@cetadec.net

Fundación Terra de Trives

C-536 Km 68
32780 Pobra de Trives
Tlf.: 988 331 005 - Fax: 988 331 033
E-mail: ftrives@cetadec.net

Fundación do Carballiño

Centro Comarcal do Carballiño
Avda. de Pontevedra, Km. 27;
32500 O Carballiño
Tlf./Fax: 988 272 351
E-mail: fcarballino@cetadec.net

Fundación Ribeiro

Praza Maior, Nº 1, 1º
32400 Ribadavia
Tlf./Fax: 988 470 028
E-mail: fribeiro@comarcasdeg Galicia.com

Fundación Terra de Caldelas

Avda. de Ourense, Nº 1 Entr.O;
32760 Castro Caldelas
Tlf.: 988 204 603
Fax: 988 204 681
E-mail: ftcaldelas@cetadec.net

Fundación Verín

Montemaior, 10 Local 8;
32600 Verín
Tlf.: 988 592 022
Fax: 988 592 007
E-mail: fverin@cetadec.net

Fundación Deza

Centro Comarcal do Deza
Parque Empresarial Lalín 2000
36500 Lalín
Tlf.: 986 794 059 / 049
Fax: 986 794 057
E-mail: fdeza@cetadec.net

Fundación Tabeirós Terra de Montes

Centro Comarcal, C-541, Toedo;
36682 A Estrada
Tlf./ Fax: 986 572 157
E-mail: ftabeiros@cetadec.es

Fundación Salnés

Pº da Calzada s/n - Centro Comarcal Expo Salnés;
36630 Cambados
Tlf.: 986 526 013
Fax. 986 524 012
E-mail: fsalnes@cetadec.net

Fundación Baixo Miño

Rúa Foxo, Galerías Caracas, Local 8;
36700 Tui
Tlf./Fax: 986 602 057
E-mail: expobaixomino@xunta.es

Fundación Paradanta

Edificio Xulgados-Progreso 51-2º andar;
36880 A Cañiza
Tlf./Fax: 986 652 329
E-mail: f.p@arrakis.es

Fundación Caldas

José Salgado, 13 Baixo;
36650 Caldas de Reis
Tlf./Fax: 986 539 032
E-mail: fcaldas@cetadec.net

d. Rede de Técnicos de Emprego de Galicia

Rede De Técnicos de Emprego de Galicia

Páx.web: www.tecnicosempregogalicia.xunta.es/RedTecnicosEmprego/

Prestan os seguintes servizos:

- Dinamización socioeconómica no ámbito local.
- Estímulo de proxectos empresariais innovadores baseados no uso da tecnoloxía.
- Asesoramento para a creación de empresas.
- Formación para emprendedores.
- Participación en proxectos da Unión Europea.

A Rede de Técnicos de Emprego está expandida ao longo de toda a Comunidade Galega, e componse de Técnicos Locais de Emprego, Axentes de Emprego, Técnicos de Emprego especializados en iniciativas de Emprego de Base tecnolóxica e Técnicos das Unidades de Promoción e Desenvolvemento.

Técnicos Locais de Emprego: Prestan os seus servizos en entidades locais ou vinculados a unha Administración Local, na súa maioría Concellos, así como algunhas mancomunidades e organismos provinciais.

Axentes de Emprego: Adscritos a institucións pertencentes ás universidades, ás oficinas de servizos integrados para a xuventude (OSIX) ou ás entidades sen ánimo de lucro, tales como Asociacións empresariais, Cámaras de comercio e Fundacións, entre outras.

Técnicos de Emprego especializados en iniciativas de Emprego de Base Tecnolóxica: Prestan un servizo de apoio e acompañamento personalizado aos promotores deste tipo de iniciativas, sendo preceptivo o seu informe de valoración para a cualificación dos proxectos.

Técnicos das Unidades de Promoción e Desenvolvemento (UPD): Son módulos de intervención en ámbitos territoriais de carácter supramunicipal que teñen por finalidade actuar sobre as potencialidades de desenvolvemento do territorio, fomentando así a creación de emprego de acordo coas directrices e prioridades fixadas pola Consellería e traballando en estreita coordinación coa Rede de Técnicos de Emprego. Na actualidade existen catro UPD: a da Mancomunidade da Área Intermunicipal de Vigo, Deputación Provincial de Ourense, Deputación Provincial de Lugo e Mancomunidade Ulla-Umia.

Podes encontrar información máis detallada sobre este servizo, así como un directorio no que poderás localizar o Técnico de emprego máis próximo en: www.xunta.es/conselle/as/emprego/galego/indice.htm

3. Organismos e entidades de ámbito nacional

A. Delegacións de Facenda de Galicia:

Delegación de Facenda da Coruña

R/ Comandante Fontares, 10,
15003 Coruña
Tlf.: 981 20 13 00
Fax: 981 2029 24

Delegación de Facenda de Lugo

R/ da Reina 2,
27001 Lugo
Tlf.: 982 22 40 55
Fax:982 22 49 11

Delegación de Facenda de Ourense

R/ Santo Domingo 27,
32003 Ourense
Tlf.: 988 23 26 15
Fax: 988 23 98 37

Delegación de Facenda de Pontevedra

Praza de Ourense 1,
36002 Pontevedra
Tlf.: 986 85 15 31
Fax: 986 86 53 10

Delegación de Facenda de Vigo

R/ Lalín 2,
36209 Vigo
Tlf.: 986 20 24 11
Fax: 986 23 52 17

b. Delegacións da Seguridade Social

SEGURIDADE SOCIAL: TESOURERÍA XERAL DA SEGURIDADE SOCIAL (XESTIÓN DE AFILIACIÓN, COTIZACIÓN, RECADACIÓN E PAGAMENTOS)

A CORUÑA Administracións:

Nº 1

R/ Ronda de Nelle, 76
15005 A Coruña
Tlf: 981 14 59 07
Fax: 981 14 58 14

Nº 2

R/ Rafael Alberti, 11 – 13
15008 A Coruña
Tlf: 981 17 49 59
Fax: 981 17 49 60

Nº 3

R/ Barcelona, 13-15
15100 Carballo (A Coruña)
Tlf: 981 70 41 80
Fax: 981 70 42 25

Nº 4

R/ Mac Mahón, 10
15403 Ferrol (A Coruña)
Tlf: 981 36 91 00
Fax: 981 36 91 25

Nº 5

R/ San Pedro Mezonzo, 17
15701 Santiago de Compostela
Tlf: 981 55 31 50
Fax: 981 55 31 55

Nº 6

R/ Médico Vicente Fraguela, 13
15130 Corcubión (A Coruña)
Tlf: 981 70 63 11
Fax: 981 70 65 80

Nº 7

R/ Marcial do Adalid, 3 - 5 – 7
15005 A Coruña
Tlf: 981 18 76 00
Fax: 981 18 77 33
E-mail : A-Coruña.Administración7@TGSS.seg-social.es

LUGO

Nº 1

Avda. Ramón Ferreiro, 16
27002 Lugo
Tlf: 982 25 25 07
Fax: 982 25 32 86

OURENSE

Centros de atención e información urbanos

Nº 1

Pr. Eduardo Barreiros, 4
32003 Ourense
Tlf(s): 988 51 03 73 /988 51 03 76
Fax: 988 51 03 74

Centros de atención e información comarcais:

Nº 1

Pº do Malecón, 27 bajo
32300 O Barco de Valdeorras (Ourense)
Tlf: 988 32 01 61
Fax: 988 32 58 03

Nº 2

R/ Curros Enríquez, s/n
32800 Celanova (Ourense)
Tlf: 988 43 14 83
Fax: 988 43 20 74

Nº 3

Avda. de Carballiño, 64
32400 Ribadavia (Ourense)
Tlf: 988 47 00 53
Fax: 988 47 08 22

Nº 4

R/ Deputación, 14
32600 Verín (Ourense)
Tlf: 988 41 02 53
Fax: 988 41 23 86

Nº 5

R/ Ladeira, 8
32630 Xinzo de Limia (Ourense)
Tlf: 988 46 29 51
Fax: 988 46 29 55

PONTEVEDRA Administraci3ns:

Nº 1

R/ Condesa Pardo Bazán, 2

36002 Pontevedra

Tlf(s): 986 86 42 44

986 86 42 45

986 86 42 46

Fax: 986 85 34 90

Pontevedra.admon1@TGSS.Seg-Social.es

Nº 2

Avda. Benito Vigo, 119

36680 Estrada, A (Pontevedra)

Tlf: 986 59 02 00

Fax: 986 59 02 06

Pontevedra.admon2@TGSS.Seg-Social.es

Nº 3

R/ San Roque, 138-140

36205 Vigo

Tlf: 986 27 30 93

Fax: 986 25 01 28

Pontevedra.admon3@TGSS.Seg-Social.es

Nº 4

R/ López Mora, 62

36211 Vigo

Tlf: 986 20 01 43

Fax: 986 20 01 79

Pontevedra.admon4@TGSS.Seg-Social.es

Nº 6

R/ Doctor Cadaval, 29-31

36202 Vigo

Tlf(s): 986 22 55 29 /986 22 07 52

Fax: 986 22 91 25

Pontevedra.admon6@TGSS.Seg-Social.es

C. Rexistros Mercantís:

REXISTRO MERCANTIL DA CORUÑA

Avenida da Sardiñeira, 37
15007 A Coruña,
Tlf.: 981 17 16 13
E-mail: lacoruna@rexiromercantil.org

REXISTRO MERCANTIL DE LUGO

Praza de Santo Domingo, 24- 2º,
27001 Lugo,
Tlf.: 982 22 87 54
E-mail: lugo@rexiromercantil.org

REXISTRO MERCANTIL DE OURENSE

Avenida de A Habana, 4 1º,
32003 Ourense,
Tlf.: 988 21 70 32
Fax: 988 37 10 54
E-mail: orense@rexiromercantil.org

REXISTRO MERCANTIL DE PONTEVEDRA

R/ Eduardo Pondal, 68 baixo,
36201 Pontevedra,
Tlf.: 986 84 72 44
E-mail: pontevedra@rexiromercantil.org

REXISTRO MERCANTIL DE VIGO

R/ Luís Taboada, 21,
36201 Vigo,
Tlf.: 986 43 24 22

4. Outras entidades

a. Asociacións e Confederacións de Empresarios

CONFEDERACIÓN DE EMPRESARIOS DE GALICIA

R/ Vilar, 54
15705 Santiago de Compostela
Tlf : 98155 58 88
Fax : 981 55 58 82
Páx. web: www.ceg.es/
E-mail: nfo@ceg.es

CONFEDERACIÓN PROVINCIAL DE EMPRESARIOS DA CORUÑA

Praza Luís Seoane, Torre 1- entrecán.

15008 A Coruña

Tlf : 981 13 37 02

Fax : 981 13 25 98

Páx. web : www.cec.es

E-mail: cec@cec.es

CONFEDERACIÓN PROVINCIAL DE EMPRESARIOS DE LUGO

Praza de Santo Domingo, 6-8, 2º

27001 Lugo

Tlf : 982 23 11 50

Fax : 982 24 62 11

Páx. web: www.celugo.es

E-mail : celugo@celugo.com

CONFEDERACIÓN EMPRESARIAL DE OURENSE

Praza das Damas ,1º

32005 Ourense

Tlf : 988 39 11 10

Fax : 988 39 19 57

Páx. web : www.ceo.es

E-mail : eo@ceo.es

100

CONFEDERACIÓN PROVINCIAL DE EMPRESARIOS DE PONTEVEDRA

Avda. García Barbón, 104, 1º andar

36201 Vigo

Tlf: 986 43 96 11

Fax : 986 43 48 22

Páx. web: www.cep.es

E-mail: ep@cep.es

CONFEDERACIÓN DE EMPRESARIOS DE FERROL

Punta Arnela s/n, Edif. de Usos Múltiples 2º

15405 Ferrol

Tlf: 981 33 33 22

Fax: 981 33 33 06

Páx. web : www.ceferrol.com

E-mail: cef@ferrol.net

Federación de Asociacions de mulleres empresarias de Galicia

A Coruña

R/ San Andrés,143 3º G
15003 A Coruña
Tlf : 981 21 60 71
Fax : 981 21 64 25
Páx. web : www.fega.net/
E-mail : fega@fega.net

Lugo

Praza de Santo Domingo, 6-8, 2º andar
27001 Lugo
Páx. web : www.fega.net/
E-mail : felu@fega.net

Ourense

R/ Modesto Fernández, nº 4
32005 Ourense
Tlf : 988 39 11 10
Fax : 988 39 19 57
Páx. web : www.fega.net/
E-mail : ceo@ceo.es

Pontevedra

Avenida García Barbón 104, 1º andar
36201 Vigo
Tlf.: 986 44 10 24
Fax: 986 43 48 22

FEDERACIÓN GALEGA DE COMERCIO

R/ San Froilán nº5
27001 Lugo
Tlf.: 982 25 51 20/902 11 70 43
Fax : 982 25 13 00
Páx. web:www.comerciogalicia.com
E-mail: fgc@comerciogalicia.com

FEDERACIÓN GALEGA DE EMPRESARIAS

Rúa Vilar,nº 54
15705 Santiago de Compostela
Tlf : 981 55 58 88
Fax : 981 55 58 82

FEDERACIÓN GALEGA DE MULLERES RURAIS

R/ Ulteira, 8-1º A
15704 Santiago de Compostela
Tlf : 981 54 61 21

FEDERACION DE COOPERATIVAS-SINERXIA

R/ Fernandez Villaverde, 4-1º a Of.: 3 e 4
36002 Pontevedra
Tlf: 986 86 61 49
Fax : 986 89 65 25
Páx. Web : www.sinerxia.org
E-mail : sinerxia@uecoe.net

FEDERACIÓN GALEGA DE PARQUES EMPRESARIAIS

Polígono de Picaraña, Rúa I, nº 26
15980 Padrón- A Coruña
Tlf : 981 55 76 79
Fax : 981 55 76 79
Páx. web : www.fegape.org
E-mail : info@fegape.org

ASOCIACIÓN PROVINCIAL DE JÓVENES EMPRESARIOS DE PONTEVEDRA

R/ Palamios,n 7,baixo dereita
36001 Pontevedra
Tlf : 986 86 25 50
Fax : 986 86 03 37
Páx. web : www.ajepontevedra.com
E-mail: info@ajepontevedra.com

ASOCIACIÓN DE JÓVENES EMPRESARIOS DE FERROL EUME E ORTEGAL

Punta Arnela s/n, Edificio Usos Múltiples 2º andar
15405 Ferrol
Tlf : 981 33 33 22
Fax : 981 33 33 06
Páx. web : www.ceferrol.com
E-mail : aje@ceferrol.com

ASOCIACIÓN MARINEDA DE JÓVENES EMPRESARIOS (AMJE)

Polígono de Pocomaco, sector I, parcela I, Edificio nº 1,1º
15190 A Coruña
Tlf : 981 91 56 35
Fax : 981 91 56 35
Páx. web : www.ajemarineda.com
E-mail : ajemarineda@ajemarineda.com

ASOCIACIÓN DE JÓVENES EMPRESARIOS DE GALICIA, AJE VIGO

R/ Manuel Nuñez, nº4-5ª planta

36203 Vigo

Tlf: 986 22 60 53

Fax : 986 11 28 63

Pág. web : www.aje-vigo.es

E-mail : info@aje-vigo.es

b. Cámaras de Comercio

CÁMARAS DE COMERCIO

Pág. web: www.camaras.org

CÁMARAS DE COMERCIO E INDUSTRIA:

CÁMARA DE COMERCIO, INDUSTRIA E NAVEGACIÓN DA CORUÑA

R/ Alameda, 30-32,1º

Tlf.: 981 21 60 72

Fax: 981 22 52 08

Pág. web: www.camerdata.es/coruna

E-mail: ccincoruna@camerdata.es

CÁMARA DE COMERCIO, INDUSTRIA E NAVEGACIÓN DE LUGO

Ramón Ferreiro,18

27002 Lugo

Tlf: 982 28 43 00

Fax:982 24 43 01

Pág. web: www.camaralugo.com

E-mail: camara@camaralugo.com

CÁMARA DE COMERCIO INDUSTRIA E NAVEGACIÓN DE OURENSE

Avda. Habana, 30

32003 Ourense

Tlf: 988 23 31 66

Fax:988 23 30 88

Pág. web: www.e-Chispa.com

CÁMARA DE COMERCIO INDUSTRIA E NAVEGACIÓN DE PONTEVEDRA

Xardíns de Vicenti, 4

Edif. "As Palmeiras" 2º andar

36001 Pontevedra

Tlf: 986 86 63 03

Fax: 986 86 26 43

Pág. web: www.camaranet.com/pontevedra

E-mail: ccinpontevedra@camaras.org

CÁMARA DE COMERCIO INDUSTRIA E NAVEGACIÓN DE SANTIAGO DE COMPOSTELA

San Pedro de Mezonzo,44, baixo
15701 Santiago de Compostela
Tlf: 981 59 68 00
Fax:981 59 03 22
Páx. web: www.camaracompostela.com
E-mail: informacion@camaracompostela.com

CÁMARA DE COMERCIO INDUSTRIA E NAVEGACIÓN DE VIGO

Velázquez Moreno 29-3º e 4º
36202 Vigo (Pontevedra)
Tlf.: 986 43 25 33
Fax: 986 43 56 59
Páx. web: www.camaravigo.com
E-mail: camaravigo@camaravigo.com

CÁMARA DE COMERCIO INDUSTRIA E NAVEGACIÓN DE FERROL

A Malata s/n
15591 Ferrol (A Coruña)
Tlf.: 981 33 31 65
Fax: 981 33 30 96
Páx. web: www.camaraferrol.org
E-mail: info@camaraferrol.org

CÁMARA DE COMERCIO INDUSTRIA E NAVEGACIÓN DE TUI

R/. A. G. BESADA, 15, 1º dta.
36700 Tui (Pontevedra)
Tlf.. 986 600 216
Fax: 986 601 512
Páx. web: www.camaratui.com
E-mail: camaratui@camaratui.com

CÁMARA DE COMERCIO INDUSTRIA E NAVEGACIÓN DE VILAGARCÍA DE AROUSA

R/Alameda, 30 -32, 1º
15003 A Coruña
Tlf: 981 216 072
Fax: 981 225 208
Páx. web: www.camaravilagarcia.com
E-mail: camaravilagarcia@camaravilagarcia.com

C. Centros de Iniciativas Empresariais ou Viveiros de Empresas

Dentro da procura de infraestruturas para a posta en marcha e a consolidación da empresa, os emprendedores encontraranse co apoio de diversos organismos que promoven espazos físicos para a situación das empresas que se acaban de crear, coas maiores vantaxes e facilidades.

Estes centros de iniciativas empresariais ou viveiros de empresa ofrecen un espazo físico para o inicio dunha actividade empresarial, ademais de servizos compartidos (fotocopias, secretaría...) e servizos de valor engadido (asesoría, formación...)

Algúns dos organismos que contan con viveiros de empresas en Galicia son:

PARQUE TECNOLÓXICO DE GALICIA

San Cibrao das Viñas
32900 Ourense
Tlf.: 988 36 81 00
Páx. web: www.ptg.es
E-mail: ptg@ptg.es

INICIATIVAS EMPRESARIAIS INNOVADORAS DA USC (UNINOVA)

Polígono industrial do Tambre- Vía A Cerva s/n (Recinto Mercagalicia)
15890 Santiago de Compostela
Tlf.: 981 51 96 00
Fax : 981 55 77 07
Páx. web: www.uninova.org
E-mail: emprender@uninova.org

FUNDACIÓN EMPRESA UNIVERSIDAD GALLEGA (FEUGA)

R/ Rúa López Gómez de Marzoa, s/n
15705 Santiago de Compostela
Delegación: Área Comercial, local A9,
Tlf: 981 53 41 80
Fax: 981 52 43 51
Páx. web: www.feuga.es

CENTRO DE INICIATIVA EMPRESARIAL A GRANXA

Polígono Industrial a Granxa, paralelo 3, rúa D
36400 Porriño Pontevedra
Tlf.: 986 34 26 71
Fax: 986 34 22 59
E-mail: pelayo@zonafrancavigo.com
Páx. web: www.cieagranxa.com

CENTRO DE INICIATIVAS EMPRESARIAIS MANS

Polígono de Pocomaco Parcela D-22
15190 A Coruña
Tlf: 981 91 01 00
Fax: 981 91 01 01
Páx. web: www.mans-paideia.com/inicio.html
E-mail: informacion@mans-paideia.com

FUNDACIÓN CEL (INICIATIVAS POR LUGO)

Recinto Ferial O Palomar, s/n
27004 Lugo
Tlf: 982 28 41 50
Fax: 982 28 49 22
E-mail: fccl@infonegocio.com
fccl@fundacioncel.org
fundacioncel@fundacioncel.org
Páx. web: www.fundacioncel.org/

Existen ademais proxectos para a construción de novas infraestruturas apoiadas por outros organismos noutras localidades, como os impulsados polas Cámaras de Comercio de Galicia.

d. Outras entidades

106

SECOT

R/ República Arxentina, 18 A ,2º
36201 Vigo
Telf.: 986 44 75 37
Fax :986 435659
Pág. web: www.secot.org
E-mail :vgodl@secot.org

CIMO (Portal Galego do Emprego)

Tlf : 988 39 15 15
Páx. web: www.cimoemprego.com
E-mail: info@cimoemprego.com

COGAMI (Confederación Galega de Minusválidos)

R/ Modesto Brocos, 7, bloque 3, baixo
15704 Santiago de Compostela
Tlf: 981 57 46 98
Fax: 981 57 46 70
Páx. web: www.cogami.es
E-mail:

FADEMGA (Federación de Asociaciones a Favor das Persoas con Atraso Mental de Galicia)

Polígono Industrial do Tambre, Vía Pateur, 53 A
15890 Santiago de Compostela
Tlf: 981 55 48 70
Fax: 981 55 48 74
Páx. web: www.fademga.org

FUNDACIÓN PAIDEIA

Sede A Coruña

Plaza de María Pita 17,
15001 A Coruña
Telf.: 981 22 39 27
Fax: 981 22 45 59
Páx. web: www.paideia.es
E-mail: paideia@paideia.es

Sede Padrón

Lugar Esclavitude, Sta. María de cruces
15980 Padrón
Páx. web: www.paideia.es
E-mail: equiposdeloa@deloa.es
Telf: 981 81 70 00
Fax: 981 81 70 01

FUNDACIÓN RONSEL

R/ Hospitalillo, 21-baixo
15002 A Coruña
Tlf: 981 20 62 34
E-mail: info@fademga.org

8.3 Páxinas útiles en Internet

- ARDÁN: www.ardan.es
- Banco de España (BCE): www.bde.es
- Camerdata: www.camerdata.es/
- Centro Europeo de Empresas e Innovación de Galicia S.A. (BIC Galicia): www.bicgalicia.es
- Consejo Superior de Cámaras de Comercio (CSC): www.camaras.org
- Directorio Central de Empresas (DIRCE): www.ine.es/inebase/index.html
- Fundación Empresa - Universidad Gallega (FEUGA): www.feuga.es
- Fundación “La Caixa”: www.fundacio.lacaixa.es
- Fundación para o Fomento da Calidade Industrial e Desenvolvemento Tecnolóxico de Galicia: www.fundacioncalidade.org
- Observatorio da Calidade: www.observatoriocalidade.org/
- Observatorio das Tecnoloxías da Información e a Comunicación: www.observatoriotic.org
- Observatorio Innovación: observatorioinnovacion.org/
- Guía para emprender en Galicia: www.emprenderengalicia.org/index2.html
- Instituto Galego de Estatística (IGE): www.ige.es
- Instituto Galego de Promoción Económica (IGAPE): www.igape.es
- Instituto Nacional de Estadística (INE): www.ine.es
- Ministerio de Economía y Hacienda: www.mineco.es
- Oficina Estadística de la Unión Europea: <http://europa.eu.int/comm/eurostat/>
- Turgalicia: www.turgalicia.es
- www.emprenderengalicia.org

8.4 Fontes xerais

Achéganse aquelas fontes de uso máis xeneralizado para os distintos sectores.

Bases de datos empresariais

- ARDÁN
- Camerdata
- Instituto Nacional de Estadística - Directorio Central de Empresas (DIRCE)

Institutos de Estatística

- Instituto Galego de Estatística (IGE)
- Instituto Nacional de Estadística (INE)
- Oficina Estatística da Unión Europea

Organismos autonómicos oficiais

- Consellería de Innovación, Industria e Comercio
- Consellería de Economía e Facenda
- Consellería de Asuntos Sociais, Emprego e Relacións Laborais
- Xunta de Galicia

Organismos estatais oficiais

- Ministerio de Economía y Hacienda

Organismos autónomos

- Banco de España (BCE)
- Centro Europeo de Empresas e Innovación de Galicia S.A.(BIC Galicia)
- Consejo Superior de Cámaras de Comercio (CSC)
- Instituto Galego de Promoción Económica (IGAPE)

Fundacións

- Fundación Empresa - Universidad Gallega (FEUGA)
- Fundación "A Caixa"

8.5 Ferramentas BIC-IGAPE para emprendedores

O IGAPE, a través do BIC Galicia, pon a disposición dos emprendedores diversas ferramentas que lles axudarán a pór en marcha o seu negocio.

Seminarios para a difusión da creación de empresas

Os Seminarios para a Difusión da Creación de Empresas teñen como obxectivo fundamental fomentar e desenvolver as inquietudes empresariais dos asistentes.

A metodoloxía de traballo consiste en dar a coñecer ideas de negocio baseadas en casos reais que se converteron en proxectos empresariais de éxito e analizar a importancia de desenvolver unha boa idea de negocio e elaborar un plano de empresa para contrastar a súa viabilidade.

Os seminarios, cunha duración aproximada de 3 horas, están estruturados en tres grandes bloques: a figura do emprendedor, a idea de negocio e a posta en marcha.

Seminarios de xeración e maduración de ideas

Os Obradoiros de Xeración e Maduración de Ideas pretenden servir de ferramenta que axude ao emprendedor a coñecer as fontes de obtención de ideas empresariais. Constan de tres partes: unha primeira que consiste na xeración de ideas de empresa para a súa posterior maduración, unha segunda sesión a partir da que se pretende transformar a idea de empresa en idea de negocio e unha terceira e última fase, na que se analizarán as ideas de negocio co obxectivo de avaliar a súa viabilidade para convertelas nun futuro proxecto de empresa.

Seminarios de planificación empresarial

Os Seminarios de Planificación Empresarial axudarán ao emprendedor a coñecer os conceptos básicos necesarios para enfocar o Plano de Negocio, deseñar o Proxecto de Empresa e contrastar a viabilidade do mesmo, en sesións eminentemente prácticas e impartidas por recoñecidos profesionais do mundo da empresa e a formación.

Estes seminarios irán acompañados do asesoramento personalizado por parte de titores asignados que axudarán os emprendedores na elaboración dun proxecto de negocio viable.

Seminarios de xestión empresarial

Son accións formativas dirixidas a fomentar entre os asistentes os coñecementos sobre creación de empresas e a súa xestión xeral.

Consisten en cursos de 132 horas de duración, desenvolvidos en horario de fins de semana para facilitar a súa compatibilidade con outras tarefas e cunha finalidade que para o emprendedor se centra en que este adquira as pautas para elaborar un Plano de Empresa que lle sirva de guía para a creación do seu negocio e, por outro lado, asesorar toda persoa interesada en mellorar os seus coñecementos en materia de creación e xestión empresarial.

Estes seminarios teñen dúas modalidades de asistencia, por un lado a modalidade presencial, dirixida aos emprendedores acollidos ao programa Emprendedores de IGAPE e unha segunda modalidade on-line dirixida a todas aquelas persoas interesadas en ampliar coñecementos en materia de creación e xestión empresarial

Seminarios de formación continua para emprendedores

Perseguen mellorar a efectividade e funcionalidade dos proxectos empresariais a través da actualización dos coñecementos dos empresarios que os dirixen. O perfil dos asistentes a estas sesións é o de emprendedores que desexen actualizar conceptos, perfeccionar a súa metodoloxía de traballo e mellorar os seus fundamentos empresariais.

MEMOFichas

Cada MEMOFicha contén unha explicación detallada de Trámites de constitución dunha empresa, Formas Xurídicas, Obrigacións do empresario, Contratos: laborais, de compravenda, protección de ideas, sistema fiscal e de financiamento, etc., necesarias tanto nos comezos como no funcionamento diario dunha empresa.

112

Guías de Actividade Empresarial

Son unha ferramenta de apoio para que o emprendedor poida desenvolver a súa idea empresarial; analizan a situación do mercado, o seu tamaño, os clientes, nivel de competencia no sector, etc.

Podes encontrar guías de actividade empresarial referidas aos seguintes sectores:

- Servizos de limpeza
- Turismo hostalería e restauración
- Agricultura gandería pesca
- Comercio por xunto e polo miúdo
- Actividades de construción e reforma
- Actividades de reciclaxe e medioambientais
- Fabricación de produtos diversos

Servizos de ocio diversión e cultura

Produtos e alimentos artesanais

Servizos de atención sanitaria persoal e física

Servizos de transporte reparación de vehículos

Fabricación de mobles e carpintería metálica

Servizos relacionados coa imaxe comunicación e son

Servizos telemáticos e novas tecnoloxías

Actividades de formación

Actividades de asesoría consultoría e investigación

Servizos de asistencia social

Banco de ideas

Consiste nunha base de datos que recolle máis de un centenar de experiencias de emprendedores que desenvolveron a súa idea e a converteron nunha realidade empresarial. Actualmente atópase dispoñible en formato CD-ROM.

BIC PROXECTA E SIMULA (BPS)

É unha aplicación deseñada co obxectivo de proporcionar ao emprendedor os coñecementos financeiros necesarios para elaborar un plano económico-financieiro dun proxecto de empresa nun horizonte temporal entre os 18 meses anteriores ao inicio da actividade e os 5 anos posteriores a dita data. Todo iso enténdese realizado no marco dun proceso de formación ou de titorización do proxecto.

9. Glosario

Ameazas: Forzas do contorno que impiden ou dificultan a implantación dunha estratexia.

Amortización: Tratamento contable que recolle a perda de valor dos activos fixos, é dicir, de bens da empresa tales como: vehículos, maquinaria, mobiliario, etc.

Barreiras á entrada: Factores que dificultan ou evitan por completo a entrada de novos competidores no mercado.

Barreiras á saída: Factores de tipo económico, estratéxico ou emocional que fan que unha empresa siga competindo nun negocio, aínda cando os seus resultados sexan insatisfactorios ou, mesmo, negativos.

Beneficio sobre investimento: Porcentaxe que resulta de dividir o beneficio entre o importe que representa os investimentos necesarios para o arranque.

Beneficio sobre vendas: Porcentaxe que resulta de dividir o beneficio entre os ingresos obtidos polas vendas.

Condición xurídica: Estrutura legal que pode adoptar unha empresa.

Contexto sectorial ou sector industrial: Conxunto de empresas que comparten unha mesma tecnoloxía.

Externalización (outsourcing): Subcontratación de servizos a empresas externas.

Forza de vendas: Conxunto de persoas que se ocupan das tarefas relacionadas directamente coa venda dos produtos fabricados ou distribuídos pola empresa.

IAE (Imposto de Actividades Económicas): Tributo que grava o exercicio das actividades empresariais, profesionais ou artísticas, exérganse ou non nun local determinado. É obrigatorio darse de alta para toda sociedade, empresario ou profesional, aínda que están exentas as persoas físicas e sociedades que facturen menos dun millón de euros. O prazo é de dez días hábiles antes do inicio da actividade e a validez dun ano natural; renóvase automaticamente.

Marxe bruta: Diferenza entre os ingresos por vendas e os custos directos necesarios para a súa obtención.

Marxe comercial: Diferenza entre o prezo de venda e o prezo de custo do produto. Acostúmase expresar en termos de porcentaxe respecto do prezo de venda.

Marxe sobre custos: Diferenza entre os ingresos por vendas e os custos directos necesarios para a obtención daquelas.

Marxe sobre venda: Diferenza entre o prezo de venda e o prezo de custo do produto. Adóitase expresar en termos de porcentaxe respecto do prezo de venda.

Mercado: Conxunto de persoas, empresas ou institucións capaces de adquirir o produto que se vai ofrecer a través da nova empresa.

Mercado potencial: Número de usuarios actuais dun produto ou servizo que ofrece unha empresa ou número de usuarios susceptibles de comprar un novo produto ou servizo que ofrece a empresa.

Nicho de mercado: Segmento do mercado no que o nivel de explotación da actividade non é moi elevado.

Oferta atomizada: Cantidade elevada de pequenas empresas que compiten no mercado.

Oportunidades: Todo aquilo que poida supor unha vantaxe competitiva para a empresa ou represente unha posibilidade para mellorar a cifra de negocios ou a rendibilidade.

Plano de empresa: Documento no que se analiza o contido do proxecto empresarial e no que se describen todos os elementos da empresa.

Produtos substitutos: Produtos que satisfan as mesmas necesidades que os que oferta a nova empresa.

Público obxectivo: Segmento ou segmentos de mercado aos que a empresa dirixe a súa oferta comercial.

Puntos febles: Aspectos que limitan ou reducen a capacidade de desenvolvemento da estratexia e que constitúen unha ameaza para a organización.

Puntos fortes: Capacidades, recursos, posicións alcanzadas, etc., que constitúen vantaxes competitivas que poden servir para explotar oportunidades e/ou superar ameazas.

Segmentos do mercado: Divisións dun mercado segundo características comúns.

TIC (Tecnoloxías da Información e a Comunicación): Termo utilizado para referirse ás novas tecnoloxías existentes para favorecer a comunicación e transmisión de información na sociedade.

Vantaxe competitiva: Característica dun produto ou marca que outorga certa superioridade sobre os seus competidores inmediatos.

Viabilidade económica: Calidade dun proxecto do que obtemos un excedente (beneficio) suficiente que permite facer fronte ao custo da súa débeda, á remuneración dos seus accionistas e ao financiamento dunha parte do seu crecemento, unha vez que alcanza a súa capacidade de produción plena e despois de ter deducido todos os seus custos.

10. Bibliografía sobre creación de empresas

Análise de mercados

- BERNARD DUBOIS: *Comportamento del consumidor*. 1998. Prentice Hall
- O'KEAN, JOSÉ MARÍA: *Economía para negocios*. 2000. McGraw-Hill
- TRENZANO, JOSÉ FERRE: *Investigación de mercados estratégica*. 1999. Ed. Gestión 2000
- FERNÁNDEZ NOGALES, ÁNGEL: *Investigación de mercados: obtención de la informa.* 1999. Biblioteca Civitas de economía y empresa

Axudas para a creación de empresas

- *Guía DELFOS 2003*
- *SPRI 2003.SPRI*

Guía para a creación de empresas

- *Cámara de Comercio e Industria de Madrid*. 2003. Diversas ediciones
- *Manual de ayudas a las empresas de Bizkaia 2003*. CEBEK .2003.CEBEK

e-business

- *Gates, Bill: Camino al futuro*. 1997. Ed. McGraw-Hill
- BURGOS, DANIEL Y LEÓN, LUIS DE: *Comercio electrónico y publicidad en Internet*. 2001. McGraw-Hill

- SOLÉ MORO, MARÍA LUISA: *Comercio electrónico. Un mercado en expansión*. 2001. *Escuela superior de gestión comercial y marketing*
- BIRKWOOD, PETER y HURLEY, BRIAN: *Cómo hacer negocios en Internet*. 2000. Ediciones Deusto
- EARLE, NICK Y KEEN, PETER: *De .com a .beneficios*. 2001. Ediciones Deusto
- CRAIG FELLESTEIN & RON WOOD: *E-commerce: explorando negocios virtuales*. 2000. *Pearson Educación*
- REYNOLDS, JANICE: *El libro completo del e-commerce*. 2001. Ediciones Deusto
- ERICKSEN GREGORY K.: *Emprendedores en la red*. 2001. Ediciones Deusto
- KILIAN, CRAWFORD: *Escribir para la web*. 2001. Ediciones Deusto
- BRIZ, JULIÁN Y LASO, ISIDRO: *Internet y comercio electrónico*. 2000. *Mundi-Prensa*
- AMOR, DANIEL: *La revolución e-business*. 2000. Ed. Díaz de Santos
- RIES, AL y RIES, LAURA: *Las 11 leyes de la creación de marcas en Internet*. 2000. Ediciones Deusto
- ALET, JOSEP: *Marketing eficaz.com*. 2001. Díaz de Santos
- JANAL, DANIEL S.: *Marketing en Internet*. 2000. *Pearson Educación*
- DE LA RICA, ENRIQUE: *Marketing en Internet y e-business*. 2000. *Anaya multimedia*
- RODRÍGUEZ ARDUA, IMMA: *Marketing.com*. 2000. Ediciones Pirámide
- HAGEL, J. Y ARMSTRONG, A.: *Negocios rentables a través de internet*. 1997. Ed. Paidós Empresa
- KRUG, STEVE: *No me hagas pensar*. 2001. *Prentice Hall*
- MORRIS, STEVE: *Palabras e-lectrónicas*. 2001. *Prentice Hall*
- KIENAN, BRENDA: *Soluciones Microsoft de comercio electrónico*. 2000. *McGraw-Hill*

Elaboración do Plano de Negocio

- BELTRI, FRANCESE: *Aprender a negociar*. 2000. *Editorial Paidós*
- BIGHAM BERNSTEL, JANET & WINDHANS, STEPHAN: *Aprender a organizarse*. 2001. *Prentice Hall*
- Westwood, J.: *Cómo crear un plan de Marketing*. 2001. Díaz de Santos

- OLAMENDI, GABRIEL: *Cómo crear una empresa y triunfar en el intento*. 1998. Gabriel Olamendi
- GIL ESTALLO, M^a DE LOS ANGELES: *Cómo crear y hacer funcionar una empresa*. 1996. ESIC
- DUPLAT, C.A.: *Cómo elaborar las previsiones financieras*. 1996. Ed. Deusto
- CROS, VICTOR: *Cómo fijar el precio óptimo*. 1996. Ed. Deusto
- REDDIN, BILL *Cómo mejorar su estilo de gestión*. 1999. Ed. Deusto
- FREEMAN, ALLYN & GOLDEN, BOB: *Cómo tener ideas geniales*. 1998. Gestión 2000
- RODRÍGUEZ, S.: *Creatividad en marketing directo*. 2000. Ediciones Deusto
- KERMALLY, SULTAN: *Cuando economía significa oportunidad*. 2000. Pearson Educación
- BUENO CAMPOS, EDUARDO: *Curso básico de economía de la empresa*. 2001. Ediciones Pirámide
- LOZANO IRUSTE, JOSE MARÍA: *Diccionario de Economía y empresa. Ing-esp, es-in*. 2001. Ediciones Pirámide
- BRU PURÓN, CARLOS M^a. y MORILLOS, JAVIER: *Diccionario de la Unión Europea*. 2001. Universitas
- MUÑOZ CASTRO, EMILIO: *Diccionario de negocios, comercio y finanzas.In-es*. 1998. Rotledge
- *Diez Pasos para Crear una Empresa. SPRI .2000.SPRI*
- TROUT, JACK: *Diferenciarse o morir*. 2001. McGraw-Hill
- BASSAT, LUIS: *El libro rojo de las marcas*. 2000. Espasa Calpe
- OLLÉ, M.: *El plan de empresa*. 1997. Ed. Marcombo
- AMAT, O.: *Emprender con éxito*. 1996. Ed. Gestión, 2000
- RÚBIO, I.: *Emprender con éxito II*. 1999. Action Learning
- MAESTRO ARCOS, J. C.: *En busca de tu estrella polar*. 1998. Ed. Penta
- MATEU, JOSÉ M.: *Historias de emprendedores*. 2000. Action Learning
- HERMIDA, JOSÉ Y VESGA, ALEJANDRO: *La buena suerte en los negocios*. 1999. Ed. Temas de hoy
- GLADWELL, MALCOLM: *La frontera del éxito*. 2001. Espasa Calpe
- BISHOP, BILL: *Marketing estratégico para la era digital*. 2001. Díaz de Santos
- SCHMITT, BERND Y SIMONSON ALEX: *Marketing y estética*. 1997. Ed. Deusto

- SERRANO GÓMEZ, FRANCISCO: *Temas de introducción al marketing*. 1997. ESIC
- BICK, JULIE: *Todo lo que necesito saber lo aprendí en Microsoft*. 1997. Ed. Urano

Todo sobre alquileres

- *Equipo jurídico DUE*. 1999. De vecchi SA

Franquía

- DE PABLOS, SUSANA: *Franquicias. Cómo montar un negocio de éxito*. 1998. Colección: emprendedores - temas de hoy
- *Guía de franquicias y oportunidades de negocio*. Tormo & Asociados. 2001. Gestión 2000
- BARBADILLO, SANTIAGO: *La franquicia paso a paso*. 1999. Ediciones de franquicia, SL

Otra bibliografía de interese

- BERMEJO, M.; RUBIO, I. Y DE LA VEGA, I. (1996): *La creación de la empresa propia*. McGraw-Hill.
- MAQUEDA LAFUENTE, F.J. (1996): *Creación y dirección de empresas*. Ariel Economía.
- RENAU PIQUERAS, J.J. (1994): *Creación de empresas. De la idea al proyecto empresarial*. IMPIVA.
- BUENO CAMPOS, E. Y PABLO LÓPEZ, I. (1996): *La aventura de emprender: ¿Una carrera de obstáculos?*. CEIM.
- GÓMEZ GRAS, J.M. (1997): *Estrategia para la competitividad de las PYMES. Especial referencia al proceso de creación de empresa*. McGraw-Hill.
- HALLORAN, J.W. (1996): *Curso McGraw-hill de creación de empresas*. McGraw-Hill.
- HENRÍQUEZ SÁNCHEZ, N. (1996): *Cómo convertir una idea en empresa*. Universitas.
- LÓPEZ AMO, A. (1996): *Guía para crear tu empresa*. Espasa Calpe.

- LUDEVID, M. Y OLLÉ, M. (1994): *Como crear su propia empresa*. Marcombo.
- CORRALES, J. (1991): *La gestión creativa*.
- MARÍN, R. Y DE LA TORRE, S. (1991): *Manual de la creatividad*. Vicens Vives.
- MARÍN IBAÑEZ, R. (1984): *La creatividad*. CEAC.
- NUENO, P. (1994): *Empendiendo*. Ed. Deusto.
- OLLÉ, M. Y PLANELLAS, M. (1997): *El plan de empresa*. Marcombo.

